

ΣΥΝΤΑΚΤΑΙ

Γ. Κ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ.
Γ. Μ. ΚΑΛΟΥΜΕΝΟΣ.

ΣΥΝΑΡΟΜΗ

ΕΤΗΣΙΑ
ΚΑΙ ΠΡΟΓΛΗΡΩΤΕΑ.

- Ἐν Ἀλεξανδρείᾳ Φρ. 20.
- Ἐν τῷ ἑσωτερικῷ » 22.
- » » ἐξωτερικῷ » 25.
- Ἐξάμηνος ἀπαράδεκτος.

Τὰ πρὸς τὴν Διεύθυνσιν τοῦ
«Σεραπείου» πεμπόμενα χειρό-
γραφα δὲν ἐπιστρέφονται.

ΛΕΟΝ ΣΕΡΑΠΕΙΟΥ

ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ

ΚΑΙ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
Γ. Κ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ.

ΕΙΔΟΠΟΙΗΣΕΙΣ

ΕΤΗΣΙΑΙ
ΚΑΙ ΠΡΟΓΛΗΡΩΤΕΑΙ.

- Μέχρι 15 γραμμῶν Φρ. 60
- Διὰ τοὺς συνδρομητὰς » 20.
- * Ἀνω τῶν 15 γραμμῶν κατ' ἀ-
ποκοπὴν.

Δι' αἰτήσεως ἀπευθυντέον
Journal Grec «SERAPEUM»
Alexandrie (Egypte).

Τεύχος 49.

Ἐν Ἀλεξανδρείᾳ.

1 Αὐγούστου.

ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ.

Ἔχει ἡμέρας 31, ἡ ἡμέρα ἔχει ὥρας 13 καὶ ἡ νύξ ὥρας 11. Ὁ ἥλιος εἰς τὴν Παρθένον. — Νέα σελήνη τὴν 1ην.
— Πρῶτον τέταρτ. 10 — Πανσὴλ. 13. — Τελευτ. τέταρτον 23. — Νέα σελ. 31

1 Κυρ.	Ἡ πρόδοσις τοῦ Τιμίου καὶ Ζωοποιοῦ Σταυροῦ, καὶ τῶν 7 παιδῶν τῶν Μακκαβαίων, καὶ Σολομοῦ ἡς καὶ Ἐλεαζάρου.	17 Τρίτ.	Μύρωνος μάρτυρος.
2 Δευτ.	Ἡ ἀνομιμὴ τοῦ λε φάνου Στεφάνου τοῦ πρωτομάρτυρος.	18 Τετ.	Φλόρου καὶ Λαύρου τῶν μαρτύρων.
3 Τρίτ.	Ἰσαακίου Δελμάτου καὶ Φαύστου τῶν ὁσίων.	19 Πέμ.	Ἀνδρέου τοῦ Στρατηλάτου καὶ τῶν σὺν αὐτῷ 253 μαρτύρων.
4 Τ.τ.	Τῶν ἐν ἑσπῷ ἑπτὰ ἁγίων παιδῶν.	20 Παρ.	Σαμου λ τοῦ Προφήτου.
5 Πέμ.	Ἐδουρνίου μάρτυρος.	21 Σάβ.	Θαδδαίου τοῦ ἀποστόλου καὶ Βάσσης μάρτυρος.
6 Παρ.	Ἡ Μεταμόρφωσις οὗ Κυρίου καὶ Σωτήρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ἀργία καὶ ἑχθρὸς καταλύσις.	22 Κυρ.	Ἀγαθονίκου μάρτυρος.
7 Σάβ.	Λομιτου ὁσιομάρτυρος.	23 Δευτ.	Λούππου μάρτ. καὶ ἀπόδοσις τῆς ἑορτῆς τῆς Θεοτόκου.
8 Κυρ.	Αἰμιλία οὗ τοῦ ὁμολογητοῦ ἐπισκόπου Κυζίκου.	24 Τρίτ.	Εὐτυγοῦς ἱερομάρτυρος, μαθητοῦ Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου.
9 Δευτ.	Ματθῆα τοῦ ἀποστόλου.	25 Τετ.	Ἡ ἐπάνοδος τοῦ λειψάνου Βαρθολομαίου τοῦ ἀποστόλου.
10 Τρίτ.	Λαυρε τοῦ μάρτυρος καὶ ἀρχιδιακόνου.	26 Πέμ.	Ἀδριανοῦ καὶ Ναταλίας μαρτύρων.
11 Τετ.	Ἰδύλου τοῦ διακόνου καὶ μάρτυρος.	27 Παρ.	Ποιμένος τοῦ ὁσίου.
12 Πέμ.	Φωτίου καὶ ἰνικήτου τῶν μαρτύρων.	28 Σάβ.	Μωυσεῖος ὁσίου, τοῦ Αἰθίοπος.
13 Παρ.	Μαθίου ὁμολ. καὶ ἀπόδοσις τῆς ἑορτῆς τῆς Μεταμορφώσεως.	29 Κυρ.	Ἡ ἀποτομὴ τῆς κεφαλῆς Ἰωάννου τοῦ Προδρόμου Ἀργία καὶ νηστεία.
14 Σάβ.	Μιχαίου τοῦ προφήτου.	30 Δευτ.	Ἀλεξάνδρου, Ἰωάννου καὶ Παύλου τοῦ νέου ἀργετ. Κ)πόλεως.
15 Κυρ.	Ἡ κοίμησις τῆς Θεοτόκου. Ἀργία.	31 Τρίτ.	Ἡ κατάθεσις τῆς Τιμίας Ζώνης τῆς Θεοτόκου.
16 Δευτ.	17ς ἀχειροποιήτου εἰκόνος τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἡτοι τοῦ ἁγίου Μανδηλοῦ, καὶ Διομήδους μάρτυρος.		

F. du BOISGODEY.

ΤΟ ΑΡΜΑ ΤΟΥ ΔΙΑΒΟΛΟΥ

(Έκ τοῦ γαλλικοῦ.)

ὑπό Γ. Μ. Κ.

(Συνέχεια, ἴδε προηγ. φυλλ.)

— Σ' ἔκλεψαν. Ἐγὼ δὲν ἤθελον δώσει οὕτε ἑκάτον λουδοβίκια.

— Καὶ θὰ ἐπράττετε ἄριστα, διότι θὰ τὸν ἐθανάτωνε ἐντὸς ἑξ ἑβδομάδων, εἶπεν ὁ Βωτροῦ ἀνακαγχάζων.

— Μὴ φοβῆσαι τίποτε, καὶ θὰ τὸν ἐπιμεληθῶ. Δὲν θέλω νὰ ζημιωθῆς, ὅταν ὑποχρεωθῆς νὰ τὸν πωλήσῃς. Τοῦτο δὲ θὰ συμβῆ συντόμως, κατὰ τὰ φαινόμενα, διότι ἔλαβον ἐπιστολὴν τοῦ ἐπιστάτου μου, εἰς ἣν μοι γράφει ὅτι ἡ ἑπαυλις τοῦ Δάσουσ Γουλιέλμου πωλεῖται.

— Εἶναι ἀληθές. Ἐγὼ καθυστερημένον λογαριασμὸν νὰ κανονίσω, καὶ δὲν ἐπιθυμῶ νὰ καταλίπω χρέη, ὅταν καταταχθῶ. Ἐπρεπε νὰ ἀγοράσητε ὑμεῖς τὰς γαίας ἐκείνας.

— Καὶ νὰ σοὶ τὰς πληρώσω ἀμέσως, δὲν ἔχει οὕτως; Ὅχι, ὠρατιέ μου ἀνεψιέ, δὲν θὰ πράξω τοιαύτην ἀνοησίαν, διότι καὶ τὰ χρέη σου δὲν θ' ἀποσβέσης, καὶ τὰ χρήματα θὰ κατασπαταλήσης. Μάκρυνε λοιπὸν αὐτοῦς τοὺς ἀναβολαίς, μάγκα, ἐπέφερον ὁ Σουκαρριέρ ἀποτεινόμενος τῷ ἵπποκόμῳ. Δὲν παρετήρησες ὀλίγον τὰ σκέλη μου; Ἐτσι! τὴν ἄρα εἶναι καλὰ.

Καὶ ἀνέβη μετὰ τοσαύτης εὐχερείας, ὡς εἰ εἶχεν εἴκοσιν ἔτη ἐλάσσονα τῆς ἡλικίας του.

— Καλὴν ἐντάμωσιν μετ' ὀλίγον! ἐπεφώνησε τῷ Γούη ἐξερχόμενος τῆς αὐλῆς.

Ὁ ἵππος ἦν εὐγενοῦς καταγωγῆς καὶ μὴ εἰθισμένος νὰ ἵππεύηται ὑπὸ τοιοῦτου κολοσσού, χωρὶς ἔτι νὰ ὑπομνήσωμεν ὅτι ὁ ἀρχαῖος ἀξιωματικὸς εἶχεν ὑπερβαλλόντως βαρεῖν τὴν χεῖρα. Ὁ πυρρόθριξ προσεπάθησε

ν' ἀμυνθῆ διερχόμενος τὴν Πλατεῖαν τοῦ Μελοδράματος, καὶ οἱ ὑπηρέται, οἱ καθαρίζοντες τὰς ἐνώπιον τοῦ Κερφενείου τῆς Εἰρήνης παρατεθειμέναις τραπέζας, ἀπήλαυσαν ὠραίου θεάματος. Εἶδον ἀγγλονορμανδικὸν ἵππον σωφρονιζόμενον καὶ τιθέμενον ἐν βηματισμῷ παρ' Ἀνδεγαυοῦ, μ' ὄλας τὰς ἀνορθώσεις του καὶ τὰ ἐκ πλαγίου ἄλλατα.

Ὅταν διήλθεν ἔμπροσθεν τῆς Ἀγ. Μαγδαληνῆς, τὸ ζῶον ἦν ἤδη πρῶτον ὡς ἀρνίον, κατὰ δὲ τὴν εἵσοδον τῶν Ἡλυσιῶν Πεδίων, ὁ Σουκαρριέρ ἔθετο αὐτὸ εἰς μικρὸν κυνηγετικὸν καλπασμὸν, ὀδηγήσαντα αὐτὸν ταχέως παρὰ τὴν κιγαλίδαν τοῦ Δάσουσ τῆς Βουλώνης.

Ὁμιχλώδους οὔσης τῆς πρωῆς, ὀλίγοι ἵπποβάται ὑπῆρχον· τοῦ μὲν ἵπποκόμου τινὲς ἀναβαίνοντες ἐπὶ τῶν ἵππων τῶν κυρίων των, τοῦ δὲ νεῦνις διδασκαμένη τὸ μάθημά της ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ διδασκάλου τῆς ἵππασίας, εἴτε σοδαρός τις ἵππόφιλος ἐκγυμνάζων τὸν νεωστὶ ἀγορασθέντα ἵππον του.

Ὁ Σουκαρριέρ, ὅστις ἵππευε μόνον χάριν τῆς ἐκ τῆς ἵππασίας ἡδονῆς, δὲν ἐθλίβη ποσῶς ἐκ τῆς μοναξίας ταύτης. Ἐορίψε διαβατικὸν βλέμμα ἐπὶ τῆς δεινροστοχίας τῶν ὀχυρωμάτων, ἀνεμιμνησκούσης αὐτῷ τοῦς κελύς του χρόνου. Ἐκείτε παρετάττοντο οἱ εὐζῶνοι τοῦ 1850, ὅπου εἶχε ποιήσει καὶ αὐτὸς ἱκανὰς ἐρωτικὰς κατακτήσεις. Ἀλλὰ δὲν ἐνδιαφέρετο νὰ ἐπανίδῃ τὸ θέατρον ἐκεῖνο τῶν παρωχημένων ἐπιτυχῶν του, διὸ καταλείπων τὸν ἤδη περιβόητον δρόμον τῶν Πασσάλων, διηυθύνθη ἀπλῶς διὰ τῆς μεγάλης δεινροστοχίας τοῦ Λογκσάμ.

Αὕτη ἐκτείνεται κατὰ τε μῆκος καὶ εὖρος. Τὸ μέρος ὅθεν ἐφάνη αὐτῷ κατάλληλον πρὸς ὑψηλὰ ἵππικὰ γυμνάσματα, καὶ ἤρξατο καλπάζων πλαγίως, καὶ ἐκτελῶν παραλλαγὰς ποδῶς, πρὸς μεγάλην δυσχερέσειαν τοῦ πυρρόθριτος, εἰθισμένου παρὰ τοῦ Γούη εἰς ἤττον ἐντεχνον ἵππασίαν.

— Τὰ πάντα μεταβάλλονται, ὑπεγόγ-

γυσεν ὁ θεῖος. Ὁ ἵππος οὗτος δὲν εἶναι μορφωμένος, καὶ παρατηρῶ καλῶς ὅτι ὁ ἀνεψιός μου ρέπει πρὸς τοὺς ἀγγλικούς νεωτερισμούς. Πέει νὰ τὸν ἐπαναγάγω ἐπὶ τῶν ὑγιῶν ἀρχῶν.

Βαρυνοῦντες τὰ τοιαῦτα γυμνάσματα, τὰ χάριν δύο ἢ τριῶν ἀστῶν, περιδικαζόντων τοὺς κῦνάς των, γενόμενα, ἀφῆκε τοὺς χαλινοὺς καὶ ἀπῆλθεν ἐν παραταταμένῳ τριποδισμῷ, συνδικαλλάζαντι αὐτὸν κάπως μετὰ τοῦ μιγάδος ἵππου του.

Διετίθετο νὰ περιέλθῃ τὸ Δάσουσ διὰ τοιοῦτου βαδίσματος, καὶ νὰ κατέλθῃ ἡσυχώτερον πρὸς τοὺς Πικρισίους.

Ἄλλ' ἅμα ἐπλησίαζε τὴν ἀτραπὸν, τὴν φέρουσαν πρὸς τὸν δρόμον τῶν Σημευδῶν, εἶδεν ἐξερχόμενον ἵππεα, ὃν ἐκ πρώτου βλέμματος ἀνεγνώρισεν, εἰ καὶ συναντήσας αὐτὸν ἔπαξ μόνον μετημφισμένον ὡς βρετανὸν χωρικόν.

Οὗτος ἦν κ. Φρεδδκ, ἀναβαίνων ἐφ' ἱκανῶς κοινοῦ κτήνους, ὅπερ βεβαίως δὲν θὰ ἐστοίχιεν αὐτῷ σημαντικά. Ἐπροχώρει ἐν βηματισμῷ, καὶ ἡ χεῖρ του ἄφινε τὰ ἡνία κυματίζοντα, ἐφαίνετο δὲ βεδυθισμένος εἰς βαθεῖαν σκέψιν.

Διὰ τῆς φωνῆς τοῦ Σουκαρριέρ ἀνῶρθωσε τὴν κεφαλὴν.

— Τῆ ἀληθείᾳ! φίλτατε κύριε, εἶμαι καταγοητευμένος ἐπὶ τῆ συναντήσεσας, ἀνεκραξεν ὁ θεῖος τοῦ Βωτροῦ. Ἐσχετε τὴν αὐτὴν μετ' ἐμοῦ ἰδέαν, τὸ τοιοῦτον δὲ δὲν μ' ἐκπλήττει. Ἡμεῖς, ὅταν ἤμεθα νέοι, ἤρσασόμεθα εἰς τὴν πρωϊνὴν ἄσκησιν, ἀλλὰ τὴν ἄρα οἱ νέοι κοιμῶνται μέχρι μεσημβρίας.

— Θεέ μου! ἀπήντησε μετριοφρονῶς ὁ Φρεδδκ, ὁμολογῶ ὑμῖν ὅτι δὲν ἵππεύω λίαν συνεχῶς. Ἀφοῦ δ' ἡ τύχη μ' ὠδήγησεν ἐπὶ τῆς ὑμετέρας ὁδοῦ, μακαρίζω ἐμαυτὸν ἐπὶ τῆ ἀποφάσει μου τῆς πρωῆς ταύτης, τοῦ νὰ ἐπιχειρήσω περιοδεῖαν πρὸ τοῦ προγεύματος. Δὲν ἐκοιμήθην ποσῶς τὴν παρελθούσαν νύκτα, διότι ἡ ἐν τῷ παραδείσῳ συνδι-

ἀλεξίς ἡμῶν μ' ἐξαρθέθει ἐπὶ τοσοῦτον, ὡς ἠθλονόμην τὴν ἀνάγκην ν' ἀναψύξω τὰς ἰδέας μου.

Καὶ ἐγὼ ἐπίσης. Ἄν δ' εὐαρεστήσθε, θ' ἀποπερατώσωμεν ἡμῶν τὸν περίπατόν μας βαδίζοντες παραπλεύρως. Μόνον δὲ δὲν ὑπόσχομαι ὑμῖν περὶ τῆς μὴ ἐπανελεύσεως ἐπὶ τῆς ἱστορίας τοῦ κ. Ἐστελάν, διότι δὲν δύναμαι ν' ἀποδιώξω αὐτὴν τῆς κεφαλῆς μου.

— Σκέπτομαι ἐπ' αὐτῆς τόσον, ὅσον καὶ ὑμεῖς αὐτῆς, εἶπεν ὁ Φρεδδκ τιθέμενος τὸν ἵππον του ἀριστερόθεν τοῦ ἐφ' οὗ ἐπέβαιναν ὁ Σουκαρριέρ. Σκέπτομαι δὲ τοσοῦτον, ὥστε ἐσκόπου νὰ ἐπανέλθω εἰς Πικρισίους διὰ τῆς πύλης τοῦ Ὠτέιλ καὶ τοῦ Βουλεβάρτου Μομπορανσῆ, διότι ἐπροτιθέμην νὰ λάβω τὴν πρῶταν ταύτην νέαν μετὰ τοῦ Δικμαντῆ συνέντευξιν.

— Ὅποιον λαμπρὰν ἰδέαν συνελάβητε! Ἄν ὁ ἀγαθὸς ἐκεῖνος ἀνὴρ συγκατετίθετο νὰ εἶπῃ ἡμῖν ποῦ εἶναι ὁ προστατευμένος του, ἤθελον ἐπιφορτισθῆ νὰ λάβω μετὰ τοῦ Ἐστελάν ὀριστικὴν διασάφησιν. Τὸ χεῖριστον πάντων τῶν κακῶν εἶναι ἡ ἀβεβαιότης, ἐπεθύμουν δ' ὅπως ὁ φίλος μου Μωγάρ γινώσκῃ τίνι τρόπῳ δέον νὰ προσενεχθῆ ἐπὶ τοῦ ἀναμμένουσ τὴν δυστυχῆ θυγατέρα του μέλλοντος.

— Ἐννοῶ τοῦτο τοσοῦτω μᾶλλον, καθ' ὅσον ὁ φίλτατος ἀνεψιός σας μοι ἀνέφερε περὶ τῆς ἀπέναντι τῆς δεσποινίδος Μωγάρ θέσεώς του.

— Ἄ! σὰς εἶπεν...

— Ὅτι ἠγάπησεν αὐτὴν, ὅτι εἰσέτι τὴν ἠγάπα, καὶ ὅτι θὰ ἦν ἔτοιμος νὰ τὴν νυμφευθῆ, ἂν αὕτη ἐχῆρευεν.

— Ἠγνόουν ὅτι ἐπροχώρησεν ἐπὶ τοσοῦτον εἰς τὰς ἐξομολογήσεις του, ἀλλὰ δὲν ἀποδοκιμάζω αὐτὸν ἐπὶ τῆ πρὸς ὑμᾶς ἐμπιστοσύνη του, διότι... πρὸς τί νὰ σὰς τὸ κρύψω; μοι ἐμπνέετε ζωηροτάτην συμπαθείαν.

— Ἀνταποδίδω ὑμῖν τὰ ἴσα, κύριε, εἶπε μετὰ ζήσεως ὁ Φρεδόκ.

— Δὲν ἀμφιβάλλω περὶ τούτου, μὰ τὴν πίστιν μου! Εἶναι δὲ φυσικώτατον νὰ συμφωνῶμεν, διότι νομίζω ὅτι μεταξύ μας ὑφίστανται πολλὰ αἰτία συναφείας. Ἐν πρώτοις χρονολογοῦμεν σχεδὸν ἀπὸ τῆς αὐτῆς ἐποχῆς.

— Ὡ! ἐγὼ εἶμι βεβαίως πρεσβύτερος ὑμῶν.

— Δυνατὸν, ἀλλὰ κατ' ἐλάχιστον. Ὑποθέτω δ' ὅτι, ὡς ἐμὲ, καὶ ὑμεῖς ποτὲ δὲν ἐνυμφεύθητε;

Ὁ Φρεδόκ ἀνεκίνησε τὴν κεφαλὴν εἰς σημεῖον ἀρνήσεως.

— Καὶ ὑπῆρξατε ἴσως ἄλλοτε στρατιωτικός, ἐπανελάθεν ὁ Σουκαρριέρ.

— Ὅχι, δὲν ἔσχον τὴν τοιαύτην τιμὴν. Ὁμολογῶ μάλιστα ὅτι οὐδέποτε ἔπραξα ἄλλο τι ἢ ν' ἀποζῶ ἐκ τοῦ εἰσοδήματός μου.

— Καὶ ἐγὼ τὸ αὐτὸ πράττω ἀπὸ εἰκοσαετίας. Βλέπετε λοιπὸν ὅτι δυνάμεθα νὰ συνεννοηθῶμεν. Κατὰ τὴν παρελθούσαν νύκτα, εἰς τὸν χορὸν, δὲν ἐπανείδατε πλέον τὸν κ. Διαμαντῆν;

— Ὅχι, διότι ἀπεσύρθη ἐλπίγον κατόπιν ὑμῶν πολὺ πρὸ τοῦ τέλους, κατὰ συνέπειαν. Ἦν ἀνωφελὲς νὰ παραμείνω, καθότι οὐδὲν ἠθέλον ἀποσπάσει παρὰ τοῦ Διαμαντῆ. Ὅποτεν ἡ σύζυγός του ἦναι παρούσα, μηδένα βλέπει, εἴτ' ἀκούει ἐκτὸς μόνον ἐκεῖνης.

— Θὰ μὲ θεωρήσητε ἴσως ἀδιάκριτον, ἀλλὰ δὲν βλάπτει! δύναιμι νὰ σᾶς ἐρωτήσω τοῦτο... διότι μεταξύ παρελθόντων ἀγάμων δὲν ὑφίστανται προφυλάξεις... δὲν νομίζετε ὅτι ἡ κυρία ἐκεῖνη εἶναι κάπως... ἐλαφρόνους;

— Δὲν ἐνακολόγησαν εἰσέτι περὶ αὐτῆς, διάγει ὁμοῦ βίον... κινδυνώδη.

— Ναι, εἶναι ἐκ τῶν σήμερον λεγομένων φιλαρέσκων. Νὰ πάρ' ὁ διάβολος! ἂν ἤξευ-

ρε ποῦ εἶναι ὁ Ἐστελάν, δὲν ἠθελε διατηρηθῆ ἐπὶ μακρὸν τὸ ἀπόρητον.

— Δὲν πιστεύω ὅτι τῇ ἐνεπιστεύθη αὐτὸ ὁ σύζυγός της. Ἄν τὸν ἴδω κατὰ τὴν πρώταν ταύτην, θὰ τὸν ἐρωτήσω περὶ τῆς τηρήσεως τῆς ἐχεμυθίας.

— Ἐξαιρετα Προσπαθήσετε νὰ μὴ λησμονήσητε. Κατὰ ποῖαν ὥραν ἐξέρχεται;

— Συνήθως εἶναι πάντοτε εἰς τὸ γραφεῖόν του πρὶ τῆς μεσημβρίας, ἀλλὰ σήμερον ὑποθέτω ὅτι θ' ἀπουσιάσῃ. Ἄλλως δ' εἶναι ὁ μᾶλλον ἀκανόνιστος ἄνθρωπος ἐξ ὧν ἐγνώρισα. Ἀπέρχεται ἀπροσδοκῆτως εἰς τὰς μᾶλλον μεμακρυσμένας χώρας, καὶ ἐπιστρέφει ἐκεῖθεν κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον. Ἐὰν μοι ἔλθῃ τὴν πρώταν ταύτην ὅτι ἐπέβη τῆς πρώτης ἀμαξοστοιχίας μεταβαίνων πρὸς συνομολόγησιν ὑποθέσεως ἐν Ἀβρῆ ἢ Μασσαλία, δὲν ἠθέλον ποτὶς ἐκπλαγῆ.

— Ἐλπίζωμεν ὅτι δικαίως ἐτι ἐπὶ τῆς κλίνης του. Ὅπως δὲ δικιθέσωμεν τὴν τύχην ὑπὲρ ὑμῶν, εὐαρεστηθε νὰ καταφθάσωμεν τὴν πύλην τοῦ Ὀτέιλ διὰ τῆς συντομωτέρας ὁδοῦ;

— Ἄν τὸ τοιοῦτο δρομολόγιον δὲν σᾶς πειράζῃ, θὰ ἦναι ἴσως ἀσφιλέστερον.

Εἶχον φθάσει εἰς τὸ μέρος, ἐν ᾧ ὁ δρόμος τῆς Μαδρίτης διασταυροῦται μετὰ τῆς δροστοιχίας τοῦ Λαγκσάμ.

— Ἄς ἀκολουθήσωμεν τὴν ἀτραπὸν ταύτην, τὴν φέρουσαν πρὸς τὴν μεγάλην λίμνην, εἶπεν ὁ Σουκαρριέρ. Θὰ ἐξέλθωμεν κατ' εὐθείαν εἰς Ὀτέιλ, καὶ ἀποχωριζόμεθα κατὰ τὰ ὀχυρώματα.

Ὁ ἀρκούντως στενὸς οὗτος δρόμος περιωρίζετο ἐνθεν μὲν ὑπὸ λειμώνος, ἐνθεν δὲ ὑπ' ἰκανῶς πυκνῆς λόχμης. Μόλις οἱ δύο ἵπποι εἰσῆλθον ἐν αὐτῷ, καὶ ἰσχυρὰ ἠκούσθη ἐκπυροκρότησις πλησιέστατα αὐτῶν.

Ὁ πυρρόθριξ ἐποίησε βιαία ἐκκλισιν, ὁ δὲ ἀνδράτης τοῦ ἐπανάγων αὐτὸν εἶπε τῷ Φρεδόκ:

— Τί διάβολος εἶναι τοῦτο; Ἐπυροβό-

λησαν χαμηλά. Ἐγὼ ἐνόμιζον ὅτι τὸ κυνήγιον ἤρχιζε κατὰ Σεπτέμβριον.

— Πρὸ πολλοῦ δὲν κυνηγοῦσι πλέον ἐν τῷ Δάσει τῆς Βουλώνης. Αὐτὴ ἦν ἐκπυροκρότησις πιστολίου.

— Τότε λοιπὸν θὰ ἦτο ἐφιππεῖου πιστολίου, ἐπανελάθεν ὁ Σουκαρριέρ, διότι πολὺκροτον θὰ ἐποίει ὀλιγώτερον κρότον. Ἀλλὰ κατὰ τίνος ἐπυροβόλησεν; Ὅχι, βέβαια καθ' ἡμῶν, ἐπειδὴ καὶ δὲν ἤκουσα τὸν συριγμὸν τῆς σφαίρας, γνωρίζω δὲ καλῶς τὴν μουσικὴν ἐκεῖνην.

— Δυστυχῆς τις ἴσως, ὅστις ἔκαυσε τὸν ἐγκέφαλόν του.

— Ὑποθέτετε;

— Μάλιστα, τὸ Δάσος εἶναι ἐκ τῶν μερῶν, ἐνθα ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ αὐτοκτονοῦσι.

— Πράγματι, ἂν ποτε μοι ἐπήρχετο ἡ ἰδέα νὰ θρασύσω τὴν κεφαλὴν μου, θὰ ἐπροτίμων νὰ τὸ πράξω ἐν ὑπαίθρῳ.

— Ἐπειτα δεοὶ αὐτοκτονοῦντες; ἐπιθυμοῦσιν ἐνίοτε νὰ μὴ ἀναγνωρισθῶσι.

— Καλῶς θὰ πράξωμεν νὰ εἰδοποιήσωμεν τὸν πρώτον φύλακα, ὃν θὰ συναντήσωμεν, εἶπεν ἡρέμως ὁ Σουκαρριέρ.

— Φρονῶ ὅτι θὰ ἐπράττομεν καλλίτερον ἂν μεταβίνομεν πρῶτον νὰ ἴδωμεν μήπως ὁ ἄνθρωπος ἔχη ἀνάγκην βοηθείας. Ἴσως πρόκειται περὶ τυχαίου δυστυχήματος.

— Ἀλλὰ νὰ εἰσέλθωμεν ὑπὸ τὰ δένδρα ἔφιπποι, εἶναι ἀδύνατον. Ἡ λόχμη εἶναι πυκνοτάτη.

— Εἶς ἐξ ἡμῶν θ' ἀφιππεύσῃ...

— Προτιμῶ νὰ τὸ πράξῃτε ὑμεῖς, καθότι ὁ πυρρόθριξ ταράσσεται πολὺ, ἕνεκα τῶν παρενοχλουσῶν αὐτὸν μυιδῶν. Θὰ ὑποφέρητε πολὺ νὰ τὸν συγκρατήσητε διὰ τῆς χειρὸς.

— Ὁ ἰδικός μου ἵππος εἶναι ἡσυχίως παραδειγματικῆς, καὶ ἂν ἠθέλετε νὰ λάβητε τὸν κόπον νὰ τὸν ἐπιτηρήσητε ἕωστού μεταβῶ πρὸς ἀνερεύνησιν...

— Εὐχριστῶς. Κατάβητε καὶ δότε μοι

τὰ ἦναι.

Ὁ Φρεδόκ ἔπραξεν ὅπως ὁ θεὸς εἶπεν αὐτῷ, καὶ εἰσέδου ἐν τῷ θαμνῶνι.

— Ἀναμφιδόλως εἶναι ἀγαθὸς ἄνθρωπος, ἐσκέπτετο καθ' ἑαυτὸν ὁ Σουκαρριέρ ὀδηγῶν τὰ δύο ζῶα ὑπὸ τὴν σκιάν. Ἄν ἤμην ἐγὼ, ἠθέλον διέλθει τὸν δρόμον μου, ἐνῶ οὗτος ὑπάγει πρὸς τὸ μέρος, βεβαίως δὲ τὸ τοιοῦτον δὲν τὸν εὐαρεστεῖ, διότι βλέπω ἐκ τῆς φυσιογνωμίας του ὅτι εἶναι πολὺ συγκεινημένος... ἡ ἰδέα ὅτι θὰ συναντήσῃ πτωμα... εἶναι φυσικώτατον, ποτὲ δὲν ἐπολέμησε... καὶ ἔπρεπεν ἐγὼ νὰ τὸν ἀπαλλάξω τῆς τοιαύτης ἀγχαρείας.

Ὁ Φρεδόκ ἐγένετο ἀφανὴς ὀπισθεν τῶν θάμνων, οὐδεὶς δ' ἐφαίνετο ἐν τῇ δροστοιχίᾳ. Κατὰ τὴν πρωϊνὴν ταύτην ὥραν, καὶ με καιρὸν μάλιστα ἐπισφαλῆ, αἱ ἀτραποί τοῦ Δάσους ἤκιστα συγχάζονται.

Ὁ ἄρχων τῆς Βρετανίας ἐβεβαίωθη μετὰ τίνος εὐαρεσκείας ὅτι ὁ κατ' ἐξοχὴν παρισινὸς παράδεισος ἐπετηρεῖτο ἤττον τῶν ἐν Ἀνδεγαυτῶ ἰδίων κτήσεών του.

— Εἰς τὰ κτήματά μου, ὑπετονθύριζε, δὲν ἀντηχεῖ πυροβολισμὸς, χωρὶς ὁ γέρον διασοφύλαξ μου Ραμαῖος νὰ μεταβῆ καὶ ἴδῃ μὴ παρενοχλῶσι τὰς δορυκάδας μου. Ἐὰν κατὰ τύχην δὲν εὐρισκόμεθα ἐνταῦθα, οὐδεὶς ἠθέλεν ἀνητυχήσει. Ὁ κ. Φρεδόκ δὲν ἐπανερχεται... προφανῶς θὰ συνήντησεν ἐκεῖσε νεκρὸν ἢ πληγωμένον... ἀλλὰ πληγωμένον μᾶλλον... διότι, ἂν ἦτο νεκρὸς τις, ἠθέλεν ἤδη ἐπιστρέψαι... ὁ αὐτοκτονῶν δὲν θὰ ἐπέτυχεν ἴσως, καὶ τῷ παρῆχει περιποιήσεις. Ἐχει καλῶς μόνον δὲ χάνει κειρόν... καὶ ἂν ὀλίγον ἐτι ἀργοπορήσῃ, δὲν θὰ ἐπιτύχῃ τὸν κ. Διαμαντῆν. Διατί δὲν μὲ κράζει; ἠθέλον προτῆσαι τοῦς ἵππους ἐπὶ δένδρου, καὶ μεταβῆ νὰ τὸν βοηθήσω. Ἄ! τέλος, ἰδοὺ αὐτός!

Ὁ Φρεδόκ ὄντως ἐξήρχετο τῆς λόχμης, ἦν δὲ ἀχρότατος καὶ οἱ ὀρθαλμοὶ αὐτοῦ ἐξήστραπτον.

— Λοιπόν! ἐφώνησεν αὐτῷ ὁ Σουκαρριέρ.
— Ὅπως ἐμάντευσα, ἀνθρώπος τις ἠτοκτόνησεν... εἰς πενήντα βημάτων ἐντεῦθεν ἀπόστασιν.

— Ἐφρονεῖσθε καθ' ὀλοκληρίαν;

— Ἡ βολή τῷ ἀπέσπασε τὸ ἦμισυ τῆς κεφαλῆς... μετεχειρίσθη πιστόλιον μεγάλης διαμέτρου.

— Ἡμῖν περὶ τούτου βέβαιος, διότι τὸ ἐνόησα ἐκ τοῦ κρότου. Ἐπειδὴ καὶ δὲν δύναμεθα ν' ἀναστήσωμεν τὸν δύστηνον ἐκεῖνον, ἄς ἀπέλωμεν, ἂν ἐπιθυμήτε νὰ φθάσητε ἐγκαίρως εἰς τὸ Βουλευτάρτον Μομπορανση. Ἄλλὰ... τί ἔχετε λοιπόν! εἰσθε ὅλως συντεταραγμένοι. Καλά! καταλαμβάνω... ἢ ἔλλειψις τῆς ἐξέως... ἂν ἐβλέπατε, ὡς ἐμὲ, τις ὁδοῦς τῆς Ζαάτσας μετὰ τὴν ἐφοδον...

— Ὅχι, δὲν εἶναι τοῦτο... δὲν σὰς εἶπον τὰ πάντα... Εὐρον παρὰ τὸ πτώμα ἐπιστολήν... Ἀνέγνων δ' ἐπὶ τῆς διευθύνσεως τῆς ἐπιστολῆς ταύτης... ἐν ὄνομα...

— Ὅποιον ὄνομα; ἠρώτησεν ὁ Σουκαρριέρ ἐκπληκτος.

— Παρατηρήσατε, εἶπεν ὁ Φρεδόν, παρυσιάζων αὐτῷ φάκελλον ἐστιγμένον δι' αἵματος.

Ὁ Σουκαρριέρ ἔλαβεν αὐτὸν, καὶ μόλις ἐπιρρίψας τὸ βλέμμα ἀνέκραξεν:

— Ἐστελάν! ἡ ἐπιστολή ἀπευθύνεται τῷ Ἐστελάν! Καὶ λέγετε ὅτι τὴν ἤρατε πλησίον τοῦ τεθνεώτος;

— Ὑπὸ τὴν χεῖρά του. Προφανῶς, ἐκράτει αὐτήν, ὅτε ἐπυροβόλησε.

— Τότε εἶναι ἐκεῖνος... ὁ ἄθλιος κατεδίκασεν ἑαυτόν.

— Δὲν γνωρίζω τίποτε.

— Καὶ δὲν τὸν παρετηρήσατε λοιπόν;

— Βεβαίωτατα.

— Δὲν τὸν ἀνεγνώρισατε; Τὸν εἶδατε ζῶντα, καθότι ὁ ἀνεψιός μου μοι εἶπεν ὅτι παρέστητε εἰς τὴν γαμήλιον τελετήν.

— Τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ἐκπυροκροτή-

σεως ὑπῆρξε φοβερόν... τὸ μέτωπον ἀπεσπάσθη εἰς τεμάχια.

— Ἀλλὰ τέλος, τὸ πρόσωπον δὲν ἐξηφανίσθη καθ' ὀλοκληρίαν. ἐκ δὲ τοῦ ἀπομένοντος...

— Ἀνακαλοῦνται τὰ χαρακτηριστικά τοῦ Ἐστελάν. Φαίνεται καλῶς ὁ μέλας μύσταξ... ἡ σιτόχρους χροιά του... καὶ ἡ ἡλικία εἶναι ἡ αὐτή.

— Τὰ δὲ ἐνδύματα;

— Ταῦτά εἰσι ἐκ τῶν τοῦ ἀνθρώπου τοῦ ὑψηλοῦ κόσμου.

— Δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι εἶναι ὁ Ἐστελάν. Ἄλλως δὲ ἡ ἐπιστολή αὕτη... τί τὴν τρόπον εὐρέθη ἐκεῖσε, ἂν δὲν ἦτο αὐτὸς ὁ ἴδιος;

— Δὲν ἔσχον τὸ θάρρος νὰ τὴν ἀνοίξω, ἐψιθύρισεν ὁ Φρεδόν.

— Ἐγὼ ὅμως θὰ ἔχω αὐτὸ τὸ θάρρος. Ἐδῶ δὲν πρόκειται περὶ ἀκρότητος. Ὁ τε ἀνεψιός καὶ οἱ φίλοι μου ἐνδιαφέρονται τὰ μέγιστα νὰ μάθωσι τὸ ἀποθησόμενον. Δὲν εἶναι ἐσφραγισμένη, καὶ οἱ ἀστυνομικοὶ φύλακες, οἱ πιστοποιήσαντες τὴν αὐτοκτονίαν, δὲν θὰ προφυλαχθῶσιν ἀπὸ τοῦ νὰ τὴν ἀναγνώσωσι. Καὶ ἐγὼ θὰ λάβω τὸ προνόμιον τῆς ἀναγνώσεως αὐτῆς πρὸ ἐκείνων. Ἀναλάβετε τὸν χλινὸν τοῦ ἵππου σας, καὶ ἀκούσατε.

Ταῦτα εἰπὼν ὁ Σουκαρριέρ ἀνέγνω μεγαλοφώνως:

« Κύριε.

« Κρίνω ἐπάναγκες νὰ εἰδοποιήσω ὑμᾶς ὅτι, ἂν μείνητε ἐν τῇ οἰκίᾳ, ἔρθα διατελεῖτε, θὰ συλληφθῆτε τὴν νύκτα ταύτην. Κατηγγέλθητε παρ' ἐχθροῦ ἀνακαλύψαντος τὰ ἔργησας. Ἀναχωρήσατε ἄνευ σιτιμῆς ἀναβολῆς, προσπαθήσατε δὲ νὰ ἐξέλθητε τῆς Γαλλίας διὰ τῶν Πρωσικῶν συνόρων.

« Ἡ παροῦσα εἶναι συμβουλή διδομένη ὑμῖν παρ' ἀνθρώπου, δι' ἄλλοτε ὑπεχρεώσατε, καὶ ὅστις ἔχει θετικὰς πληροφορίας. Μὴ

διστασθε νὰ πραγματοποιήσητε τὴν παραίτησιν ταύτην, καθότι αἴριον ἔσεται λίαν ἐξώρας.»

— Λοιπόν! ἀνέκραξεν ὁ Σουκαρριέρ, ἀμφιβάλλετε ἀκόμη;

— Δὲν ἤξεύρω, ὑπενοήθησεν ὁ Φρεδόν. Ἡ ἐπιστολή αὕτη δὲν μὲ διαφωτίζει.

— Ἀλλ' ἐμὲ μὲ διαφωτίζει, καὶ θὰ σὰς εἶπω τί συνέβη. Ὁ Ἐστελάν, λαβὼν αὐτήν, ἐνόησεν ὅτι ἀπώλετο, διότι τὰ Πρωσικὰ σύνορα δὲν εἶναι εὐκολώτερα τῶν λοιπῶν πρὸς διάβασιν. τὸ μέρος δ' ἐνθα ἐκρύπτετο δὲν ἦν ἀσφαλές. Ὅθεν ἀπεράσισε ν' ἀποθάνῃ ἐπειδὴ δὲ καὶ δὲν ἠθελε νὰ ἐνοχοποιήσῃ τὸν φίλον, τὸν περυσχόντα αὐτῷ ἄτυλον, ἀπῆλθεν ἐκεῖθεν... περιέφερε καθ' ὅλην τὴν νύκτα τὴν ἀπελπισίαν του ἐν τῷ Δάσει τῆς Βουλώνης, καὶ ἀκολούθως ἀπεράσισε νὰ δώσῃ πέρας εἰς αὐτὴν.

— Μάλιστα... πάντα ταῦτά εἰσι δυνατά...

— Οὕτως ἔχει τὸ πρᾶγμα. Ἡ θυγάτηρ τοῦ φίλου μου Μωγάρ εἶναι χήρα, εἶπε μετὰ χαρᾶς ὁ θεῖος τοῦ Γούη Βωτροῦ.

— Εὐχομαι τὸ τοιοῦτον. Ἀλλ' ἵνα ἡ νομίμως, δὲν ὅπως ἡ θανὴ τοῦ συζύγου της ἀποδειχθῇ διὰ τρόπου βεβαίου σκέπτομαι δ' ἂν τὸ ἔγγραφο τοῦτο θεωρηθῆται ὡς ἀποχρῶσα ἐνδείξις. Δὲν προκρίνουσιν ἐπιπολαίως, ὅπταν πρόκειται περὶ συντάξεως ἐγγράφου τελευτῆς.

— Καὶ τίς λέγει ὑμῖν ὅτι δὲν θ' ἀνεύρωσι καὶ ἄλλα ἐγγράφα ἐντὸς τῶν θυλακίων τοῦ τεθνεώτος; Ἐν πάσῃ περιπτώσει, καθήκον ἡμῶν εἶναι νὰ εἰδοποιήσωμεν ἀρχὴν τινὰ οἷαν δῆποτε.

— Ἀναμφιβόλος; ἀλλὰ... τί θὰ κάμωμεν τὴν ἐπιστολήν;

— Δυνάμεθα νὰ τὴν θέσωμεν πάλιν ἐκεῖ, ὅπου τὴν ἤρατε.

— Προτιμώτερον εἶναι, νομίζω, νὰ τὴν ἐγχειρίσωμεν τῷ ὑπαστυνόμῳ, ὅστις θὰ διε-

ξαγάγῃ τὴν ἀνάκρισιν. Πιθανὸν νὰ τὴν παρυσύρῃ ὁ ἀνεμος... εἴτε διαβάτης νὰ τὴν ἀφαιρέσῃ...

— Ἐχετε δίκαιον, μάλιστα δ' ἐνδιαφέρει μεγάλως ν' ἀποδειχθῇ ἡ γνησιότης τοῦ εὐρηματός μας. Τρέξτε, ἀναζητήσατε πανταχόσε, ἐνῶ ἐγὼ θὰ παρυσείνω ὡς φρουρὸς ἐνταῦθα, ἕως οὔ ἐδηγήτητέ τινα τῶν δασοφυλάκων. Οἱ ἄνθρωποι ἐκεῖνοι κέκτηνται τὴν ἀρμοδιότητα νὰ συντάξωσι πρακτικόν.

— Ἴδου δύο ἐξ αὐτῶν καταφθάνοντες ἐκεῖθεν.

— Καλῶς! εἰσὶν ἥττον ἀμελεῖς, ἀφ' ὅσον ἐφρονταζόμεν. Ἄς τοὺς ἀναμεινωμεν στερεῶ τῷ ποδί, καὶ ἄρατέ με ἐμὲ νὰ τοῖς λαλήσω.

Δύο ἄνδρες, μετὰ πρασίνης στολῆς, ἀνεφάνισαν ὄντως περὶ τὴν καμπὴν τῆς δειροστοιχίας. Εἶχον προφανῶς ἀκούσει τὴν ἐκπυροκροτήσιν, καὶ ἐσπευδὸν τὸ βῆμα πρὸς συνάντησιν τῶν ἵπποδακτῶν, ὅπως παρ' αὐτῶν πληροφορηθῶσιν.

Ὁ Σουκαρριέρ ὤησε τὸν ἵππον τοῦ ἀνακράζων αὐτοῖς.

— Φθάσατε λοιπόν, κύριοι. Ἀνθρώπος τις ἠτοκτόνησεν ἐντὸς τῆς λόχμης ταύτης.

— Πάλιν! εἶναι ὁ ἔσδομος ἀπὸ τῆς ἐνάρεξως τοῦ ἔτους, ὑπεγόγγυσεν ὁ πρεσβύτερος τῶν φυλάκων. Ἐπὶ δὲ τῶν πρώτων ἐξ, εἰς καὶ μόνος ἀνεγνώρισθη.

— Ἴδου τί θὰ ἐπιβεβήθη πρὸς ἀναγνώρισιν τούτου, εἶπεν ὁ θεῖος τοῦ Βωτροῦ, παρυσιάζων τὴν ἐπιστολήν, ἣν εἶχε θέσει αὐθις ἐντὸς τοῦ περικαλύμματός της. Διηρόχ μεθ' ἧς δειροστοιχίας, ὅτε ἡ ἐκπυροκροτήσις ἠκούσθη πλησιέστατα ἡμῶν. Ὁ φίλος μου ἀφιπέψασα μετέβη πρὸς ἐρευναν, εὗρε δὲ τὸν χλιτὴν τοῦτον παρὰ τὸ πτώμα, ὅπερ δὲν ἔχει πλέον ἀνθρώπινον μορφήν.

— Δὲν ὑπάρχει μὲν ἡ διεύθυνσις, ἀλλ' εἶναι τὸ ὄνομα... τοῦτο δὲ θ' ἀρκέσῃ ὅπως καταδειχθῇ ἡ ταυτότης. Καὶ ποῦ κεῖται αὐ-

τὸ τὸ πτώμα ;

— Εἰς πεντήκοντα βημάτων ἀπόστασιν ἐντεῦθεν, παρὰ τὴν ἄκρην μικροῦ ἀδένδρου μέρους . . . κάτωθεν μεγάλης σημύδης, εἶπεν ὁ Φρεδόκ. Δύναμαι νὰ σᾶς ὀδηγήσω, ἂν ἐπιθυμῆτε.

— Εἶναι ἀνωφελές. Βλέπω ἀπ' ἐδῶ τὸ μέρος.

— Τότε δὲν ἔχετε πλέον χρεῖαν ἡμῶν ; ἠρώτησεν ὁ Σουκαρριέρ, ὅστις καταπείγετο νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν δόδν Ὁβέρ.

— Ὁχι· ἂν ἀγαπᾶτε μόνον νὰ μᾶς εἶπητε τίνες εἴσθε.

— Λάβετε τὸ ἐπισκεπτήριόν μου. Ὁ κύριος θὰ σᾶς δώσῃ καὶ τὸ ἰδικόν του· ἐσόμεθα δὲ εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ ὑπαστυνόμου, ὅποταν κρίνῃ κατάλληλον νὰ μᾶς ἐξετάσῃ.

Αἱ ἐπὶ τοῦ ἐπισκεπτηρίου τοῦ Σουκαρριέρ ἐγγεγραμμένοι ἰδιότητες παρῆξαν μεγάλην ἐντύπωσιν. Ἰδὼν ὅτι ἀπετείνετο πρὸς ἀρχαῖον τοῦ στρατοῦ ἀξιωματικόν, πρῶην ἀντισυνταγματάρχην διοικοῦντα σύνταγμα τῆς ξηράς, ὁ φύλαξ, ὅστις ἦν παλαιὸς στρατιώτης, δὲν ἀντέστη πλέον εἰς τὴν ἀναχώρησιν τῶν μαρτύρων τούτων. Καλῶς ἐγίνωσκεν ὅτι ἤθελον ἐμφανισθῆ εἰς πρώτην ἀναζήτησιν.

— Ἐξοκολουθήσατε τὸν περίπατόν σας, κύριοι· σᾶς προειδοποιῶ μόνον ὅτι, χωρὶς ἀμφιβολίαν, θὰ σᾶς προσκαλέσωσι σήμερον.

— Ἐστὲ ἡσυχος, λοχία, διότι δὲν θὰ λείψωμεν εἰς τὴν πρόσκλησιν. Στοιχηματίζω ὅτι ὑπῆρξατε λοχίας.

— Ἐπιλοχίας, συνταγματάρχα μου.

— Ἐξαιρέτα. Εἶμαι ἤδη βέβαιος ὅτι δὲν θὰ χάσῃτε μήτε τὰ ἐπισκεπτήριά μας, μήτε τὴν ἐπιστολήν. Εἶμι εἰς τὴν διάθεσιν σας, ἀνδρεῖέ μου, ἂν δύναμαι νὰ σᾶς φανῶ χρήσιμος. Τώρα δὲ . . . ἀνὰ δύο ! εἰς τριποδισμόν !

Ὁ Φρεδόκ εἶχεν ἰπεύσει ἐκ νέου. Ἐκέντησε δὲ τὸν ἵππον του, ὅστις ὑπεχρεώθη νὰ καλπᾶσῃ, ὅπως φθάσῃ τὸ πρόμηκες τρι-

ποδισμα τοῦ πυρρότριχος, καὶ μετὰ τρία λεπτὰ οἱ δύο ἵπποις ἐξήρχοντο ἐν τῷ δρόμῳ, τῷ περιβάλλοντι τὰς λίμνας. Ἐκεῖ ὁ Σουκαρριέρ ἔθετο τὸν ἵππον του εἰς βηματισμόν καὶ ἐπεφώνησεν :

— Ἀναμφιβόλως ὑπάρχει θεῖα δίκη. Ὁ Ἐστελάν ἐξηράνισεν ἑαυτόν, καὶ ἡ Μαγδαληνὴ ἀποκαταστήσεται εὐτυχής.

— Εὐχομαι ὅπως μὴ ἀπατάσθε εἰς τὰς προγνώσεις σας, εἶπεν ὁ Φρεδόκ· ἀλλ' εἰσέτι δὲν ἀπεδείχθη ὅτι τὸ πτώμα ἐκεῖνο εἶναι τὸ τοῦ Ἐστελάν.

— Ὅ ἀποδειχθῆ ἐντὸς ὀλίγου· ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου δὲ τούτου ἔχω ἐλδοῦλευσίν τινα νὰ ζητήσω παρ' ὑμῶν.

— Λέγετε, φίλτατε κύριε.

— Εὐαρεστεῖσθε νὰ ἐπιφορησθῆτε περὶ τῆς ἀμέσου εἰδοποίησως πρὸς τὴν Διεύθυνσιν τῆς Ἀστυνομίας, τὸν ὑπαστυνόμον, τὴν εἰσαγγελεῖαν, τὸν ἀνακριτὴν . . . πάντας, ὅσοι ἀνεμίχθησαν εἰς τὴν ὑπόθεσιν ταύτην ;

— Ἐγώ ! . . . ἀλλὰ νομίζω ὅτι ἔπρεπε μᾶλλον ὑμεῖς νὰ . . .

— Ὁχι, διότι εἶναι γνωστὸν ὅτι εἶμαι στενωῶς συνδεδεμένος μετὰ τοῦ Μωγάρ, καὶ δυνατὸν νὰ θεωρηθῆ ὑποπτος ἢ μαρτυρία μου. Ἐστὲται καλλίτερον νὰ ἐπέλθῃ αὕτη πρὸς ἐνίσχυσιν τῆς ὑμετέρας. Ἐπειτα δὲ μ' ἀναμένει καὶ ὁ Γούης, τὸν ὅποιον ἀνυπομονῶ νὰ ἴδω.

— Ἐννοῶ τοῦτο, ἀλλά . . . ἐν τίνι ἰδιότητι θὰ παρεμβῶ ;

(ἀκολουθεῖ)

ΕΧΕΙ ΨΥΧΗΝ Η ΓΥΝΗ ;

Γ.

[Συνέχεια καὶ τέλος, ἴδε προηγ. φυλλ.]

Ὁ Φενελών, ἐν τῇ Éducation de filles, φαίνεται ἦπτον τῆς M^{de} Maintenon αὐστηρὸς πρὸς τὰς γυναῖκας. Μετὰ τοῦ Μολιέρου συμφωνεῖ ὅπως ἔχη ἢ γυνὴ γνώσεις

περὶ πάντων· ἐπιτρέπει νὰ διδάσκωνται αἱ νεάνιδες μικρὰν φιλολογίαν καὶ ἐπιστήμην ὀλίγην, οὐχὶ πολλήν· διότι, προσθέτει ὁ Φενελών, ἢ πολλὴ ἐπιστήμη ἀβλάπτει τὴν αἰδῶν. Βεβχίως δὲν ἀνέμενέ τις ν' ἀκούσῃ περὶ αἰδοῦς ἐν τοιοῦτῳ ἀντικειμένῳ· πλὴν οἱ θεολόγοι· ἔχουσι χάριν ἐκφράσεως εἰδικήν. Ἐπιτρέπεται ἡμῖν ἄρα γε νὰ εἴπωμεν, προκειμένου περὶ τῆς M^{de} Maintenon καὶ τοῦ ἐπισκόπου τοῦ Καμβραί, ὅτι δυσκόλως ἐννοοῦμεν τὸν πρὸς τὰς παιδαγωγικὰς πραγματείας τῶν θαυμασμόν ;

Ἡ ἐκπληξίς μας αὐξάνει πρὸ τῶν ἀμέτρων ἐπαίνων, οὓς παρέχει αὐτοῖς ἀνὴρ ἀξίας καὶ ἀρμοδιότητος, οἷος ὁ κ. Girard. Ἐπὶ τῆς εἰδικῆς ἀπόψεώς μας οὐδὲ θαυμασμοῦ, οὐδὲ εὐγνωμοσύνης ὀφείλεται τῷ Φενελών καὶ τῇ M^{de} Maintenon ἐπὶ ταῖς πραγματείας των. Κατὰ τὴν σύζυγον τοῦ μεγάλου βασιλέως καὶ τὸν διάστημον ἐπισκοπον, ἢ γυνὴ δὲν εἶναι ἀνθρωπίνη προσωπότης· δὲν ζῆ οὔτε δι' ἑαυτῆς, οὔτε δι' ἑαυτήν. Ἐν τῷ διὰ τὰ μοναστήρια, δηλ. διὰ τὸν Θεὸν προορισμῷ της, ὀφείλει νὰ μὴ ἔχη οὐδὲ τὴν παρμικρὰν θέλησιν πρὸ τοῦ αἰωνίου Πατρὸς. Ἐν δὲ τῷ ἐπιγίῳ, δηλ. τῷ διὰ τὸν σύζυγον προορισμῷ της, ὀφείλει νὰ ὑποβάλλῃ πᾶσαν πράξιν εἰς τὸ διπλοῦν τῆς πρὸς αὐτὸν ὑπακοῆς καὶ εὐαρεσκείας καθήκον. (Ὑδὲτερος τῶν διδασκάλων τούτων ἐνόησέ τι περὶ τῶν ἀπαιτήσεων τῆς τελείας ἀναπτύξεως τῶν γυναικείων δυνάμεων. Ὅταν διατείνηται τις, ὅπως δικαιολογήσῃ αὐτοῦς, ὅτι τοιοῦτο ζήτημα δὲν ἐτέθη κατὰ τὸν ΙΖ' αἰῶνα, βεβχίως ὅτι οἱ δύο οἱτοὶ διδάσκαλοι ἠκολούθουν τὴν ἐποχὴν των, ἀντὶ νὰ προτρέχωσιν αὐτῆς. Ἀλλως τε δὲν εἶναι ἱστορικῶς ἀκριβές ὅτι τὸ καλούμενον σήμερον γυναικεῖον ζήτημα δὲν εἶχε κινήθῃ τὸν ΙΖ' αἰῶνα.

Ὅπως δὴποτε ἀπὸ τοῦ παρελθόντος ἤδη αἰῶνος ἀναγινώσκομεν ἐν τοῖς ἔργοις καὶ ἰδίαις ταῖς συμβουλαῖς μητρὸς πρὸς τὴν θυγατέρα,

συγγραφῆς ἐλάχιστα ἀναγινωσκομένης, τῆς κυρίας le Lamberti, σκέψεις περὶ τῶν γυναικῶν, αἵτινες μαρτυροῦσι πρόβον ὡς πρὸς τὰς παλαιὰς προλήψεις. Ἡ κυρία le Lamberti δὲν φοβεῖται τὴν διδασκαλίαν τῆς ἀρχαίας ἱστορίας εἰς τὰς νεάνιδας· οὔτε καὶ τὴν διδασκαλίαν ὀλίγης φιλοσοφίας. Εἶναι ὑποχωρήσεις ὅμοιαι πρὸς δόσεις φαρμάκων, κατὰ τὴν ὁμοιοπαθητικὴν μέθοδον, πλὴν οὐχὶ καὶ καταφρονητέαι. Ἄλλως ἢ κυρία de Lambert καὶ αὕτη, καὶ τοῖ ἀνεξαρτήτου πνεύματος, θεωρεῖ τὴν γυναικᾶ προωρισμένην νὰ ζῆσῃ διὰ τὸν σύζυγον καὶ τὰ τέκνα της μόνον, καὶ οὐχὶ δι' ἑαυτήν.

Ὁ Ρουσσὼ οὐτινος τόσῳ ἐπηρεήθησαν αἱ περὶ ἀνατροφῆς ἰδέαι, καὶ ὅστις ἐγένετο ἀμίμητος ἐλευθερωτῆς τοῦ ΙΗ' αἰῶνος, ἔμεινεν ἄνθρωπος τοῦ παρελθόντος ἐν ταῖς περὶ ἀνατροφῆς τῆς γυναικὸς διδασκαλίαις του. Ὁ θρασὺς ἀνακκινιστῆς μόλις φθάνει τὸν Φενελών καὶ τὸν ἀγαθὸν ἀββᾶν le Sai^t Pierre. Ὁ τελευταῖος ἐζήτησε [πάντοτε διὰ τὸ συμφέρον τῶν συζύγων] νὰ διδάσκωνται αἱ νεάνιδες στοιχεῖα ἐπιστημῶν καὶ τεχνῶν ὀδπως, ἔγραψε, δύνανται, ν' ἀκούωσιν ἠδέως ὅσα λέγουσιν οἱ ἄνδρες, ἐρωτῶσιν αὐτοῦς περὶ αὐτῶν, καὶ συνομιλῶσιν εὐκολώτερον μετὰ τῶν συζύγων περὶ τῶν καθημερινῶν τοῦ ἐπαγγέλματος αὐτῶν ἀσχολιῶν.

Ὁ Ρουσσὼ ἔγραψε κρείττονα τοῦ ἀββᾶ de Saint Pierre, ἀλλὰ σκέπτεται ὅπως ἐκεῖνος· λέγοντες δὲ ταῦτα, δὲν ἀρνούμεθα τὰς ἀπείρους αὐτοῦ πρὸς τὴν παιδείαν ἐκδολεῦσεις. Ὁ συγγραφεὺς τοῦ *Amelion* ἔδειξε μεγαλοφυῖαν, ἀλλά ττων τὸ ἀξίωμα, ὅπερ μέχρως αὐτοῦ διηύθυνε τοῦς παιδαγωγοὺς ἐν Γαλλίᾳ. Τὸ ἀξίωμα τοῦτο καλιέου ἄνθρωπον φύσει καλόν, διερθρωμένον, καὶ ἀπῆται ἐπομένως ὅπως ἢ ἀγωγή ἔχη χαρακτηρησληρότητος καὶ ἐξαγνισμού. Τοῖναντίον δὲ ὤρισεν ὁ Ρουσσὼ, ὅτι ἢ ἀνθρωπίνη φύσις εἶναι ἀγαθὴ, καὶ ὅτι πρέπει νὰ διευρύνωμεν τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ ἐν αὐτῷ ἀγαθοῦ σπόρου.

Εκ τῆς θεωρίας ταύτης ἀπορρέουσιν αἱ ἰδέαι περὶ ἐπαγωγῆς ἐργασίας, περὶ παιδικῶν σχολείων, καὶ ὄλων τῶν πραγματοποιηθεισῶν ἐν τῇ ἐποχῇ μας προόδων. Πλὴν περὶ γυναικῶν ἀποφίνεται ὁ Ρουσσώ ὡς ὁ ἐνθερμότερος ὀπαδὸς τοῦ συστήματος τῆς ὑποταγῆς καὶ ὑποδουλώσεως τῆς γυναικός.

«Πᾶσα ἡ γυναικεία ἀγωγή ὀφείλει νὰ ᾖται σχετικῆ πρὸς τὴν τῶν ἀνδρῶν. Τὸ ἀρέσκειν αὐτοῖς, τὸ χρησιμεύειν αὐτοῖς, καθίστασθαι ἀξιεράστους αὐτοῖς καὶ σεβαστάς, τὸ ἀνατρέφειν αὐτοὺς νέους, τὸ περιποιεῖσθαι αὐτοὺς πρεσβύτας, τὸ συμβουλεύειν, τὸ παρηγορεῖν αὐτοὺς, τὸ καθιστάναι τὴν ζωὴν αὐτῶν ἡδέην, ἐν τούτοις ἐγκρίνεται τὰ καθήκοντα τῶν γυναικῶν, καὶ ταῦτα δεῖν νὰ διδάσκωνται αὐταὶ ἀπὸ τῆς παιδικῆς τῶν ἡλικίας. Ὅσῳ δὲν ἀνέρχεται τις μέχρι τοῦ ἀξιώματος τούτου, τόσῳ ἀπομακρύνεται τοῦ σκοποῦ, καὶ ὅλα ὅσα ἂν διδάξωσιν αὐτὰς ἄλλᾳ, εἰς οὐδὲν θὰ χρησιμεύωσι τῇ εὐδαιμονίᾳ τῶν καὶ τῇ ἡμετέρᾳ».

Νομίζει τις ὅτι ἀναγινώσκει τὸν κώδικα τῆς συζυγικῆς καὶ ἐντίμου δουλείας.

Ἐξ ακολοθεῖ ὁ Ρουσσώ :

«Τὸ πρῶτον καὶ ἐξοχώτερον τῆς γυναικῆς προτέρημα εἶναι ἡ πραότης. Πλασθεῖσα ὅπως ὑπακούῃ εἰς ὃν τόσῳ ἀτελες, ὅσῳ εἶναι ὁ ἀνὴρ, συνήθως τόσῳ ἀκόλαστον καὶ πάντοτε βρίθον ἐλαττωμάτων, ὀφείλει νὰ μάθῃ ἐνώρις νὰ ὑπομένῃ τὰς ἀδικίας τοῦ συζύγου τῆς, ἄνευ παραπόνων».

Καὶ εἶτι πλέον: ὀφείλει νὰ δέχεται ἀπὸ τῶν χειρῶν τοῦ συνήθως μὲν ἀκολάστου, πάντοτε δὲ βρίθοντος ἐλαττωμάτων, ἀσυζητητῆ καὶ ἄνευ παρατηρήσεων τὴν θρησκείαν.

«Πᾶσα θυγάτηρ ὀφείλει ν' ἀκολουθῇ τὴν θρησκείαν τῆς μητρὸς τῆς, καὶ πᾶσα σύζυγος τὴν τοῦ συζύγου τῆς: ἂν ἡ θρησκεία αὕτη εἶναι κακὴ, ἡ ὑπακοή, ἣν μήτηρ καὶ θυγάτηρ ὀφείλουσιν εἰς τοὺς νόμους τῆς φύσεως, ἐξαιλεῖται τὸ ἀπέναντι τοῦ Θεοῦ ἀμάρ-

τημα τῆς πλάνης. Μὴ δυνάμεναι νὰ κρίνωσιν ἀφ' ἑαυτῶν, ὀφείλουσι νὰ παραδέχωνται τὰς ἀποφάσεις τῶν πατέρων καὶ τῶν συζύγων, ὡς ἀποφάσεις τῆς Ἐκκλησίας».

Τῇ παραδόξῳ ταύτῃ διδασκαλίᾳ ἀπέτειναν παραδοξότερας εἶτι ἐπιδοκιμασίας: ὁ συγγραφεὺς περιέρχου ιστορίας τῶν περὶ ἀγωγῆς δοξασίῳν ἐν Γαλλίᾳ, κ. Compayré, κηρύττει «θυμασίας» τὰς γραμμὰς ταύτας τοῦ Ρουσσώ. Ἐν τῷ ἐνθουσιασμῷ του καλεῖ αὐτὰς ἀξιώματα. Ὁραίᾳ τὰ ἀξιώματα ταῦτα πράγματι, καὶ μάλιστα μέγαν δεικνύουσι σεβασμὸν πρὸς τὸ λεπτότερον ἐν τῷ κόσμῳ, τὴν ἀνθρωπίνην συνείδησιν! Ἄλλ' ἐλησημονήσαμεν ὅτι: δὲν εἶναι ἀνθρωποὶ αἱ γυναῖκες. Παράδοξον ἤθελε θεωρήσει φιλόσοφος τις, ὡς ὁ Ρουσσώ, τὴν ἀξίωσιν ὅπως ὁ σύζυγος γίνῃ Πατὴρ τῆς Ἐκκλησίας ἢ Πάπας. Ἡ πρὸς τὴν ἀξίωσιν ταύτην ἐπιδοκιμασία τοῦ κ. Compayré ἀποδεικνύει ὅτι ἀπέδωκε μεγίστην σπουδαιότητα οὗτος εἰς τὸν στίχον τοῦ Μολιέρου:

Du côté de la barbe est la toute puissance

Τὴν παντοδυναμίαν ἔχει ὁ πάγων.

Δ'.

Μαθηταὶ τοῦ Ρουσσώ ὑπῆρχαν οἱ πλείστοι τῆς γαλλικῆς ἐπανάστασεως ἄνδρες. Ὁ Ταλλεϋράνδ, ἐν διασήμεν του ἐκθέσει, ἦν συνέταξ, λέγει ὁ ἀββὴς Desrenaudes, ἔλαθε παρὰ τοῦ Γενεουὸ φιλοσόφου τινὰς τῶν κυριωτέρων περὶ ἀγωγῆς, καὶ ἰδίᾳ περὶ ἀγωγῆς τῶν γυναικῶν ἰδεῶν του. Τοῦτο δ' ἀποδεικνύει ἀρκούντως, ὅτι, ὅσῳ ἀφορᾷ εἰς τὰς ἐλευθερίας τῶν γυναικῶν, ἐδείχθη ἀρκετὰ φειδωλός. Ὁ Ταλλεϋράνδ ἀντεπροσώπευε δύο παραδόσεις προλήψεων ἀντιγυναικικῶν ἦτο ἐξ ἐπαγγέλματος ἐκκλησιαστικὸς, καὶ μαθητῆς τοῦ Ρουσσώ ἐκ κλίσεως. Ἡ περὶ ἐκπαίδευστος ἐκθεσίς του ἐχειροκροτήθη πολὺ παρὰ τῶν ἀνδρῶν· πλὴν καὶ ἤγειρε κατ' αὐτοῦ τὰς ἐπικρίσεις καὶ τὰς προσβολὰς διασήμεν γυναικῆς, ἣν ἐν τῷ περὶ τῶν περὶ

ἀγωγῆς δοξασίῳν βιβλίῳ του ἐλησημόνησεν ὁ κ. Compayré. Ἦτο Ἄγγλις, ἡ Mary Godwins εὐπαίδευτος καὶ πρωτοτύπου εὐφυΐας. Τόσῳ ἠρέσκετο εἰς τὰ παραδόξα, ὡς ἐνόμιζεν ἑαυτὴν ἀνθρωπίνην προσωπικότητα. Ἐν ἔργῳ τῆς διτόμῳ, περὶ τῶν Δικαιωμάτων τῶν γυναικῶν, ἐπέκρινε τὴν ἐκθεσιν τοῦ Ταλλεϋράνδ, καὶ ἐζήτησε τὴν αὐτὴν διὰ τοὺς ἀνδρας καὶ τὰς γυναῖκας ἀγωγὴν. Τὸ θέμα τοῦτο ὑπερήσπισεν ἀργότερα ὁ Condorcet, ὅστις ἐζήτηε ὅπως ἡ γυνὴ ἐκπαιδεύεται μεθ' ὅσης καὶ ὁ ἀνὴρ φροντίδος. Ἡ κοινότης καὶ ἡ ἰσότης ἐν τῇ ἐκπαίδευστι εἶναι, κατὰ τὸν Condorcet, ἀξίωμα καὶ ἀλήθεια βεβαιουμένη ὑπὸ τῆς ἱστορίας. «Ἦρρέπει, ἔλεγεν ὁ Condorcet, νὰ ἐκπαιδεύωνται αἱ γυναῖκες, ὅπως δύνωνται ν' ἀνατρέφωσι τὰ τέκνα των, ὧν ἐκ φύσεως ἐτάχθησαν διδάσκαλοι: ὅπως γίνωνται ἀξιοὶ σύντροφοι καὶ ἴσαι τοῖς συζύγοις των. Ἦρρέπει τέλος: διότι εἶναι δίκαιον: διότι καὶ τὰ δύο φύλα ἔχουσι ἴσα δικαιώματα ἐπὶ τῆς παιδείας. Ὁ Condorcet, συζευχθεὶς γυναῖκα εὐφυῆ καὶ ἀγαθὴν, δὲν ἐθεώρει ἑαυτὸν ἀνώτερον αὐτῆς. Ἦρέσκετο νὰ ἐπαναλαμβάνῃ ὅτι διασήμεν Ἴταλίδες ἡ Laura Bassi καὶ Francesca Agnesi κατεῖχον ἐπιτυχῶς ἔδρας ἀνατομίας καὶ μαθηματικῶν ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ τῆς Βολωνίας. Βεβαίως ὅλαι αἱ γυναῖκες δὲν εἶναι Francesca Agnesi: πλὴν οὐδ' οἱ ἄνδρες, πρὸ τῶν ὁποίων ἀνοίγονται τόσῳ εὐκόλως αἱ θύραι τῶν γυμνασίων, δὲν εἶναι οὔτε Turgot οὔτε Condorcet.

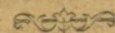
Ἐπίσης Γενεωὴ τις, ἡ κυρία Necker de Saussure, ἀνέλαθε καὶ διὰ νέων ἐπιχειρημάτων ἐνίσχυσε τὸ θέμα τῆς Mary Godwins καὶ τοῦ Condorcet. Ἡ κυρία Necker, αὐστηρὰ διαμαρτυρομένη, ἐπίστευεν εἰς τὴν πτώσιν τοῦ ἀνδρὸς καὶ τῆς γυναικῆς, ἀλλὰ τὴν ἐξ ἴσου πτώσιν. Ἐπίστευεν ὅτι δύναται νὰ ἐγερωθῶσιν ἀμφοτέροι: διὰ τῶν αὐτῶν μέσων, καὶ ὅτι ὄντες εἰς τὸν αὐτὸν βαθμὸν καταπτώσεως, δύναται ἐξ ἴσου ν' ἀντι-

ληφθῶσι τῶν ἠθικῶν καὶ πνευματικῶν προόδων.

Ἐν τῷ 10^ῳ αἰῶνι οἱ ἀναμορφωταί, οὗς καλοῦσι κοινωνιστὰς (ἐκτὸς τοῦ Proudhon) ἐβεβαίωσαν τὴν μεταξὺ ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν ἰσότητα δικαιωμάτων καὶ καθηκόντων. Τινὲς μάλιστα, ἐκ πνεύματος ἀντιδράσεως πρὸς τὸ παρελθόν, ἐπροχώρησαν τόσῳ, ὥστε ὑπεστήριζαν ἐν ἔργοις, ἅτινα ὁμοιάζουσι μᾶλλον πρὸς ποιήσεις ἢ πρὸς ἀκριβεῖς παρατηρήσεις, τὴν ὑπεροχὴν τῆς γυναικῆς ἐπὶ τοῦ ἀνδρὸς. Ἐπὶ τοῦ θέματος αὐτοῦ ὑπῆρχεν ὀλοκλήρως φιλολογίᾳ, ἐν ἣ ἡ κ. Adam διέπρεψεν: ἐννοοῦμεν τὸ βιβλίον τῆς, πλήρες ἐπιχειρημάτων κατὰ τοῦ Proudhon, περὶ ἐρωτῶς γυναικῶν καὶ γάμου.

Εἶναι εὐάρεστος ἡ ἐξέτασις καὶ συζήτησις ἐπὶ τῶν ἔργων τούτων: πλὴν δὲν εἶναι καὶ τοῦ θέματος ἡμῶν. Ἐζητήσαμεν νὰ ὑποδείξωμεν ἀπλῶς ὅτι: αἱ γυναῖκες ἔχουσι δικαιώματα ἐπὶ τῆς τελείας τῶν δυνάμεων αὐτῶν ἀναπτύξεως. Ζητοῦμεν ὑπὲρ αὐτῶν, οὐχὶ τὴν ἰσότητα ἐν τῇ διανομῇ τῶν ὑπουργημάτων, ἀλλὰ τὴν ἰσότητα ἐν τῇ ἀγωγῇ. Δὲν πρόκειται λοιπὸν νὰ ζητήσωμεν ὑπὲρ αὐτῶν, ὡς βεβαιούσιν οἱ πονηροὶ σκώπτει, τὸ δικαίωμα τοῦ νὰ γίνωνται πυροσβέσται, δικασταὶ ἢ βουλευταὶ, ἀλλὰ νὰ ἐπιτύχωμεν ὅπως μὴ αἱ νεάνιδες, ἐν τῇ πατρίδι τῆς κυρίας Στάελ καὶ Σεβινιέ, ὅστιν οἱ παρὶ τῆς παιδείας. Εὐφυῆς τις ἔλεγέ ποτε ὅτι ἀρκεῖ, ὅπως τελειώσῃ τὸ ζήτημα τῆς φιλολογικῆς ἰδιοκτησίας, ν' ἀνυπακούσῃ ἐν τοῖς νόμοις τὰς λέξεις ταύτας: «Ἡ φιλολογικὴ ἰδιοκτησία εἶναι ἰδιοκτησία.» Λοιπὸν νομίζομεν ὅτι, ὅπως δοθῇ πέραις εἰς τὰς περὶ τῆς ἀγωγῆς τῶν νεανίδων ἀμφισβητήσεις, ἀρκεῖ νὰ παραδεχθῶσιν ἐν μετριοπροσῶνῃ οἱ ἄνδρες, ὅτι καὶ ἡ γυνὴ ἀνήκει εἰς τὸ ἀνθρώπινον γένος.

MARIE CHATEAU NOÏS.

Ο ΕΝΑΣΤΡΟΣ ΟΥΡΑΝΟΣ

Οί απλανείς αστέρες εἰσὶν ἥλιοι.

Ἐξετάζοντες, καθ' ὅσον ἐπιτρέπουν ἡμῖν τὰ περιορισμένα μέσα τῆς ἀνθρωπίνης ἐπιστήμης καὶ τέχνης, τὰ τοὺς ἡμετέρους ὀφθαλμοὺς προσβάλλοντα οὐράνια σώματα, παρατηροῦμεν ὅτι ἢ τὰ πάντα λογικῶς καὶ πανσόφως οἰονομήσασα θεία Πρόνοια διασκόρπισεν αὐτὰ ἐν τῷ αἰθερίῳ διαστήματι οὐχὶ μεμονωμένα καὶ ἄσχετα, ἀλλὰ κατὰ ἀθροίσματα ἢ συμπλέγματα, ἐπενεργούντα ἀλλήλοις καὶ ἀποτελοῦντα τὴν ἐξαισιωτάτην ἐκείνην καὶ θαυμασίον ἁρμονίαν τοῦ συμπαντος. Τὰ ἀθροίσματα ταῦτα τῶν ἀστέρων εἰσὶν ἀρθῶναι διεσπαρμένα πανταχοῦ τοῦ οὐρανόου χώρου, πολλὰ τῶν ὁποίων συγκρίνεται ἐκ μυριάδων ἀστέρων. Μεταξὺ δὲ τῶν περι ἡμᾶς, καὶ ἄνωθεν καὶ κάτωθεν ἡμῶν, ἀπείρων τούτων ἀθροισμάτων κείτται καὶ τὸ ἡμέτερον πλανητικὸν σύστημα, ὡς κόκκος ἄμμου ἐν τῷ ἀπεράντῳ πυθμένι τοῦ ὠκεανοῦ, ὡς ἀπλοῦν τι σημεῖον εἰς τὴν ἀπειρον τοῦ παντός ἕκτασιν, συγκείμενον ἐκ τοῦ πατρὸς τοῦ φωτός καὶ ἐστὶς τῆς θερμότητος Ἡλίου, καὶ τῶν κινουμένων περι αὐτὸν πλανητῶν, ἐν οἷς συμπεριλαμβάνεται καὶ ἡ μικρὰ ἡμῶν Γῆ. Ὅλοι δὲ οὗτοι, οἱ τὸν οὐρανὸν κοσμοῦντες φωταυγεῖς λυχνίσκοι, εἰς οὓς ἐδόθη τὸ ὄνομα Ἀπλανεῖ ἀστέρες, εἰσὶν ἀναμφιβόλως κέντρα ἰσχυρίμων πλανητικῶν συστημάτων, αὐτοὶ καθ' ἑαυτοῦς ἥλιοι, μεγαλείτεροι τοῦ ἡμετέρου, φαινόμενοι δὲ τοσοῦτον μικροὶ διὰ τὴν τεραστίαν ἀφ' ἡμῶν ἀπόστασίν των, καὶ περι τοῦ ὁποίου κυκλοφοροῦσιν ἄλλοι πλανῆται, τῆς αὐτῆς ἰσως μὲ τὴν ἡμετέραν Γῆν ἢ καὶ ἄλλης φύσεως σώματα, τῶν ὁποίων ἡμεῖς δὲν ἔχομεν ἴδειν, ἐπειδὴ ἰσως δὲν εὐρίσκονται ἀνάλογα τούτων ἐν τῷ ἡμετέρῳ πλανητικῷ συστήματι.

Εἰς τῶν πλησιεστέραν εἰς τὴν ἡμετέραν

Γῆν ἀπλανῶν ἀστέρων εἶναι ἀναντιρρήτως τὸ λαμπρὸν ἄστρον τῆς ἡμέρας, ὁ Ἡλιος, ὁ φωτίζων καὶ θερμαίνων ἡμᾶς οὗτος ἀστήρ, ὅστις ἀπέχει ἀφ' ἡμῶν ὑπὲρ τὰ 34 ἑκατομύρια λευγῶν. Ὅποια ἐκπληκτικὴ ἀπόστασις! πόσον μικρὸς φαίνεται ἐν τῇ ἀποστάσει ταύτῃ, ἐνῶ τὸ πάχος τοῦ ὄγκου αὐτοῦ εἶναι τετρακτὶς μείζον τῆς μεταξὺ Γῆς καὶ Σελήνης ἀποστάσεως! Καὶ ὅμως, ὁ τρισμέγιστος οὗτος ἠλιακὸς ὄγκος, πρὸς τὰς μυριάδας τῶν αὐτορότων ἢ ἀπλανῶν ἀστέρων παραβλλόμενος, βολιδὶ μικροτάτῃ ὁμοιάζει, διότι ἐν τῷ ἀχνεστῆτῳ πελάγει τοῦ στερεώματος ὑπάρχουσιν ἀστέρες τόσοι μεγάλοι, ὥστε ἐγκλείουσιν ἐν ἑαυτοῖς τὸν ἥλιον μετὰ τῶν δορυφορούντων αὐτῷ πλανητῶν! Εἰς ὁποίας ἀφ' ἀλλήλων ἀποστάσεις πρέπει νὰ κείνται οἱ ἥλιοι οὗτοι μετὰ τῶν περι αὐτοῦ κινουμένων πλανητῶν, καίπερ φαινόμενοι ἡμῖν ἐν τῷ οὐρανῷ θόλῳ ὡς φῶτα μικρὰ πλησίον ἀλλήλων τεθειμένα; ἀρὰ γε εἰς μάτην ἐχέοισι τὸ ἀπλετον αὐτῶν φῶς, ἢ φωτίζουσι καὶ αὐτοὶ πιθανώτατα, ὡς ὁ ἡμέτερος ἥλιος, ἄλλα σκιερὰ σώματα, ὅμοια μὲ τὴν Γῆν ἢ καὶ ἄλλοις ἴσως φύσεως;

Οὐδεὶς ἀπεκάλυψεν ἡμῖν τὴν φύσιν τῶν μακρὰν ἡμῶν κειμένων θαυμασίων τούτων, ἅτινα ἀρθῶναι διεσκόρπισεν ἢ παντοδύναμος Θεότης εἰς τὰς αἰθερίας ἐκτάσεις, ἀλλ' ἡμεῖς αὐτοὶ, διὰ τοῦ δοθέντος ἡμῖν μικροῦ μορίου σοφίας, ὀδηγούμενοι ἐξ ὅσων πλησιέστατα ἡμῶν βλέπομεν καὶ ἀντιλαμβάνομεθα, προδίδομεν εἰς τὴν ἐξέτασιν τῶν μακρὰν ἡμῶν κειμένων φωτοβόλων σωμάτων, καὶ τὴν μετὰ πιθανότητος καὶ λόγου περιγρηρὴν αὐτῶν Οὕτω λοιπὸν, ἐκ τῆς διατάξεως τοῦ ἡμετέρου πλανητικοῦ συστήματος κρίνοντας, παρακινούμεθα ὅπως παραδεχθώμεν, κατὰ λογικωτάτην βαθμολογίαν εἰς φυσικὰ συμπεράσματα φθάνοντες, ὅτι ὅλα ἐκεῖνα τὰ φωταυγῆ ἄστρα, ἅτινα φαίνονται εἰς τοὺς γυμνοὺς ἡμῶν ὀφθαλμοὺς μεμονωμένα, δορυφοροῦνται ὑπὸ ἄλλων διαφόρων

μεγέθους ἀστέρων, καὶ ἀποτελοῦσι διάφορα πλανητικὰ συστήματα, ἅπειρα ὡς τὰ μόρια τοῦ κοινού, καὶ διεσπαρμένα εἰς τὸ ἀχανές χάος. Ἐπαναλαμβάνομεν ὅτι τὸ ἡμέτερον μικρὸν πλανητικὸν σύστημα, συμπεριλαμβάνομένης τῆς ἀϊουρίτου γῆς, ἢ κατοικοῦμεν, τοῦ ἱκανῶς μηδενιστοῦ ἡλίου, ἀναλόγως ὡς πρὸς τοὺς μεγίστους ἐκείνους ἀπείρους ἀπέχοντες ἀφ' ἡμῶν καὶ σχεδὸν ἀφανεῖς ἥλιοι, καὶ τῶν μικρῶν αὐτοῦ πλανητῶν, εἶναι στιγμὴ ἐν τῷ ἀπείρῳ, ἔλαττον ἢ κόκκος ἄμμου ἐν τῷ ὠκεανῷ εἶναι μηδὲν τέλος πάντων παραβλλόμενον πρὸς τὸ πᾶν, καθὼς καὶ ἡ ἀνθρωπίνη σοφία καὶ δύναμις, παραβλλομένη πρὸς τὴν πανσοφίαν καὶ παντοδυναμίαν τοῦ Δημιουργοῦ τοῦ παντός, εἶναι μηδὲν.

Ἴδου πῶς ἐκφράζεται ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου περιφρημὸς τις Γερμανὸς ἀστρονόμος: «Εἶναι περιττὸν νὰ εἴπωμεν ὅτι ὁλοι οἱ πλανῆται καὶ ἅπαντα αἱ σελῆναι, συμπεριλαμβάνομένου καὶ αὐτοῦ τοῦ τρομεροῦ δι' ἡμᾶς ἡλίου, ὡς καὶ ὅλα τὰ πιθανῶς ἄγνωστα εἰσέτι οὐράνια σώματα, ἐξ ὧν σύγκειται τὸ ἡμέτερον πλανητικὸν σύστημα, εἰσὶ σχεδὸν μηδὲν κατὰ σύγκρισιν τῶν ἄλλων συστημάτων, τῶν πλανητῶν τῶ ἀχνῆς διάστημα τῆς ἀβύσσου εἰσὶν ἄθρημα, μὲ ἄλλας λέξεις, ἢ ραβδῶς ὕδατος εἰς τὴν θάλασσαν. Ἴδετε τὰς χιλιάδας τῶν ἄτρων, τῶν χρυσούντων τὸν οὐράνιον θάλον διὰ τοῦ σπινθηροβολούντος φωτός των. Ἴδετε τὰ πολυάριθμα συμπλέγματα, τὰ σχηματιζόμενα ὑπ' αὐτῶν εἰς τὸ ἀχανές τῶν οὐρανῶν, τοὺς ἀστεισμοὺς ἐκείνους, εἰς οὓς διαφόρους ἀπέδωκεν ἡ ἀστρονομία ὀνομασίας πρὸς διακρίσιν. Ἴδετε τὴν πλατεῖαν ἐκείνην ζώνην ἢ ταινίαν, τὴν περιλαμβάνουσαν ὀλόκληρον σχεδὸν τὴν περιφέρειαν τοῦ οὐρανόου, καὶ διακρινομένην μὲ τὸ ὄνομα Γαλαξίας, καὶ ὅλας τὰς πολυάστρους ἐκείνας λευκότητας, τὰς μορφωμένας ἐξ ἀστέρων

ἢ ῶν ἐπιστρωσμένων, οὕτως εἰπεῖν, ἐκπληκτικῶς: Τί θέλετε εἰπεῖν, ἂν σὰς διαβεβαιώσωσιν ὅτι ἕκαστον τῶν ὅσων βλέπετε εἰς τὸν οὐρανὸν μικρῶν καὶ λαμπρῶν σημείων, τῶν διακρινόμενων μὲ τὸ γενικῶν ὀνομα, ἅπτα ἢ ἀπλανεῖς ἀστέρες, ὅταν μικρῶν καὶ ἂν ἢ, εἶναι εἰς ἥλιος, ἢ μείζον τοῦ ἡμετέρου; Ἐκαστος δὲ τῶν ἡλίων τούτων ἔχει τοὺς πλανῆτας τοῦ ὅσων οἵτινες περιστρέφονται περὶ αὐτῶν, ὡς οἱ τοῦ ἡμετέρου συστήματος περὶ τὸν ἥλιον καὶ ἢ ἕκαστος πάλιν πλανῆτης ἔχει ὄχι μόνον ἢ ἕνα δορυφόρον, ὡς ἡ ἡμετέρα Γῆ τὴν Σελήνην, ἀλλὰ πολλοὺς; πολλὰς, διὰ τῶν ὁποίων φωτίζεται τὴν νύκτα.

Ναὶ! ἐλάττω τῶν λαμπυρίζοντων τούτων στιγμῶν, ἐπαναλαμβάνομεν καὶ ἡμεῖς μετὰ τοῦ ἀστρονόμου τούτου, αἴτινες ποιεῖται τὸν μαῦρον πέπλον τῆς νυκτός, καὶ ὑπ' ὧν εἶναι διεσπαρμένος ὁ οὐράνιος θόλος, εἶναι ἀνά εἰς ἥλιος, μικρότερος ἢ ἰσχυρότερος; μεγαλείτερος τοῦ ἡμετέρου ἡλίου, παρέχον φῶς, θερμότητα, ἔλξιν καὶ ζῶην εἰς σωρείας πλανητῶν καὶ ἄλλων ἀγνώστων ἡμῖν οὐρανόων σωμάτων, ἐξερτωμένων ἀπ' αὐτοῦ. Οἱ αἰτόρητοι δὲ οὗτοι ἥλιοι, οἵτινες ἔλθον τὸ ὄνομα ἀπλανεῖς ἀστέρες, διότι μένουσι πάντοτε εἰς τὸ αὐτὸ σημεῖον τοῦ οὐρανόου, ὡς ὁ ἡμέτερος ἥλιος, καὶ δὲν ἔχουσι κίνησιν ὁμοιάζουσαν μὲ τὴν τῶν πλανητῶν, διακρίνονται ἐκόλως τῶν λοιπῶν ἑτεροφώτων σωμάτων, διὰ τοῦ σπινθηροβολούντος φωτός αὐτῶν, τοῦ καθροῦ, λαμπροῦ καὶ στίλβοντος.

Ἰ.

ΠΕΡΙΕΡΓΟΣ ΠΑΛΙΜΒΙΩΣΙΣ.

Τῷ 1836 ἔτος, γαλλικαὶ τινες ἐφημερίδες ἀνήγγειλαν σπουδάζουσαι, ὅτι ἀνθρώπος τις, παραχωσθεὶς ὑπὸ τῆς χιόνης, ἔλασε ὑπ' αὐτὴν 170 ὀβόλια ἔτη. Ὁ ἀναγνώστης

έννοεῖ ὅτι τὴν παλιμδίωσιν ταύτην δὲν τολμῶμεν ν' ἀναγγείλωμεν καὶ ἡμεῖς μετὰ τῆς αὐτῆς σπουδαιότητος· θέλομεν ὅμως διηγηθῆ ἄλλην τινά, τόσῳ μᾶλλον περιεργον, καθόσον εἶναι ἀληθῆς συμβῆσσαν πρό τινων μόλις ἐτῶν εἰς τὴν Ρωσσίαν.

Ἔσοι ἐπεσκέφθησαν τὸ Κράτος τοῦτο ἐνθυμοῦνται ὅτι οἱ χωρικοὶ ἀναμένουσιν ἀνυπόμονοι τὸν χειμῶνα. Ὡς εὐφραίνει τὴν καρδίαν ἡμῶν ἡ ἐπάνοδος τῶν χελιδόνων, οὕτως εὐφραίνει αὐτοὺς ἡ χιών· καὶ δικαίως· διότι αἱ βροχαὶ τοῦ φθινοπώρου εἶναι τόσον πολλαὶ καὶ ραγδαίαι, ὥστε κατακλύζονται οἱ ἄγροι, καὶ αἱ ὁδοὶ κατακτῶσιν ἄβητοι. Μόλις ὅμως φθάσῃ ὁ χειμῶν, καὶ πάντα ἀλλοιοῦνται· ὁ βόρβορος καὶ τὰ λιμνάζοντα ὕδατα ἐκλείπουσιν ὑπὸ τὸν πάγον, τὸ ἕδαφος γίνεται στερεόν, καὶ ἐπανέρχεται ἡ κίνησις τῶν ἀνθρώπων, τῶν ζώων καὶ τῶν ἀγρημάτων. Καὶ αἱ περιηγήσεις δὲ αὐταὶ εἰσιν εὐάρεστοι ἐν ὥρᾳ χειμῶνος, ὅσῳ οὐρανὸς εἶναι γαλήνιος· ἐάν ὅμως πνέῃ ἄνεμος, τότε ὑπάρχει κίνδυνος· διότι ἡ χιών συσσωρευομένη σκεπάζει καὶ ἀνθρώπους καὶ ἀμάξας καὶ ζῶα. Πολλάκις ὁ ἄνεμος ἐνούμενος μετὰ τῆς χιόνος εἰς τὰ μεσημβρινὰ παράλια τῆς Ρωσσίας, ἐξεγείρεται τοσοῦτον λάβρος, ὥστε φέρει ὄλεθρον εἰς ὀλόκληρα ποίμνια προβάτων ἢ ἀγέλας ἵππων. Τὰ ζῶα ταῦτα παλαίουσι πρὸς τὸν κίνδυνον, καὶ ὑπακούοντα εἰς τὸ ἔμφυτον αἶσθημα τῆς ἰδίας συντηρήσεως, συνθλίβονται καὶ ἀγωνίζονται νὰ συνυποστηρίχθωσιν, ὅπως σωθῶσιν· ἀλλ' ἀδυσώπητος ὁ ἄνεμος ὠθεῖ αὐτὰ πρὸς τὴν θάλασσαν, καὶ τὰ κατακρημνίζει εἰς αὐτὴν ἀλισθάνοντα ἐπὶ τοῦ πάγου.

Οἱ ἄνεμοι οὗτοι καλοῦνται εἰς τὴν Ρωσσίαν *μέτελ*, ἢτοι *σαρωταί*· οἱ χωρικοὶ ὅμως ἀψηφουσι καὶ τοὺς δεινότερους, οὐτ' ἀποθαρρύνονται, ἢ καὶ ταρασσονται τὴν ὥραν αὐτῆν τοῦ κινδύνου. Τὸ ἐφεξῆς γεγονός· προσμαρτυρεῖ τὴν ἀλήθειαν ταύτην, καὶ διὰ τοῦτο τὸ διηγούμεθα ἀπαραλλάκτως, ὡς

εὐνέβη, χωρὶς προσθήκης.

Τὴν 27 Νοεμβρίου 1854, νέος τις χωρικός, κάτοικος τοῦ χωρίου Ζωϊκίνητσφ, ἐν τῷ νομῷ Κούρσκ, ἐστάλη εἰς τὴν πόλιν ὑπὸ τοῦ πατρὸς του, ἵνα πωλήσῃ ἀγγεῖα, ἅτινα ἐφόρτωσεν εἰς ἄμαξαν. Ἐπειδὴ ὁ κκιρὸς ἦτο αἶθριος, ἐφθασεν εὐτυχῶς εἰς τὴν πόλιν. Ὅτε ὅμως ἀπεφάσισε νὰ ἐπιστρέψῃ, μόλις ἐξῆλθε, καὶ ὁ οὐρανὸς κατακλύφθη ἀπὸ νέφη, μετ' ὀλίγον δὲ ἤρχισε νὰ πίπτῃ καὶ χιών, τὴν ὁποίαν συνώδευσεν ἄνεμος, ὅστις γενόμενος βαθμηδὸν βικιότερος, κατέστη τοσοῦτον λαῦρος, ὥστε, δικαιολογῶν τὸ ὄνομα αὐτοῦ, ἤρχισε νὰ σαρώῃ τὴν πεδιάδα. Ὁ νέος χωρικός ἠναγκάσθη τότε νὰ ἐλαττώσῃ τὸν δρόμον του· καὶ ἐπειδὴ ἡ χιών κατακάλυψε τὰ κλαδία τῶν ἐλατῶν, τὰ ὁποῖα ἐχρησίμευον ἀντὶ σημείων, ἀπεπλανήθη. Κατέβη λοιπὸν ἀπὸ τὴν ἄμαξαν, καθόσον μάλιστα καὶ τὸ ψῦχος κατέστη ὀξύτερον, καὶ σύρων τὸν ἵππον ἐβάδιζε πρὸς ἀναζήτησιν τῆς ὁδοῦ· ἀλλ' αἶφνης κατεβυθίσθη εἰς τὴν χιόναν, μετ' αὐτὸν δὲ καὶ τὸ υποζύγιον καὶ τὸ ὄχημα. Μικταίως ἠγωνίσθη νὰ τὰ ἀνασῶρῃ· ὁ ἄνεμος τοσοῦτον ἦτο ἀκατάσχετος, ὥστε, ἵνα μὴ τὸν ἀφραπάσῃ, ἐκρατεῖτο ἀπὸ τὴν ἄμαξαν. Εἶδε λοιπὸν ὅτι προτιμώτερον ἦτο νὰ περιμένῃ ἐκεῖ τὴν ἐπιούσαν, καὶ ἀποζεύξας ἔδρασε τὸν ἵππον εἰς μίαν τῶν πλευρῶν τῆς ἀμάξης, αὐτὸς δὲ ἀναβὰς εἰς αὐτὴν ἐξηπλώθη, ὡς ἂν ἦτο ἡ θερμάστρα τῆς καλύβης του. (Ὡς γνωστὸν, οἱ χωρικοὶ τῆς Ρωσσίας κοιμῶνται ἐπὶ τῶν θερμαστῶν.) Πρὶν δὲ πλαγιάσῃ, ἀπέβαλε τὰ ὑποδήματα καὶ τὸν πῖλον, καὶ τὰ ἔθεσεν ὑπὸ τὴν κεφαλὴν του, καὶ μετὰ ταῦτα ἐσκεπάσθη μὲ τὸ καφτανίδιον του. Οὕτω πως ἐπέρασεν ὅλην τὴν νύκτα. Ὡσαύτως καὶ εἰς τὴν Σιβηρίαν οἱ χωρικοὶ, ὅσῳ ταξιδεύοντες εὐρίσκονται τὸ ἐσπέρας εἰς τόπον ἀκατοίκητον, σκάπτουσι τὴν χιόναν, ἀνοίγουσιν εἰς τὰ πλάγια εὐρυχώρους ὁπάς, ἐξαπλώνονται εἰς αὐτάς φράσσοντες τὰς εἰσοδούς διὰ σκεπασμάτων, καὶ κοιμῶνται

ται θερμότατα.

Ὅτε ὁ νέος χωρικός ἤνοιξε τοὺς ὀφθαλμοὺς, εἶδεν ὅτι ἦτο χιονοσκεπαστος· καὶ κόψας κλαδίον λύγου ἀπὸ τὴν ἄμαξαν, ἐσκαψε τὴν ὑπὲρ αὐτὸν χιόναν, πυκνοτάτην ἤδη οὔσαν. Κατορθώσας δὲ νὰ ἐκβάλλῃ τὴν κεφαλὴν, εἶδεν ὅτι εἶχε μὲν ἀνατεῖλει ζοφερὸς ὁ ἥλιος, ἀλλ' ὅτι ὁ *σαρωγῆς* ἐξηκολούθει πνέων σφοδρῶς. Ἐπλαγίασε λοιπὸν ἐκ νέου καὶ πολλάκις ἐγύρισεν, ἵνα πλατύνη τὸ περὶ αὐτὸν κενὸν διάστημα. Μετὰ τινος ὥρας, ἠθέλησε νὰ ἐκβάλλῃ καὶ πάλιν τὴν κεφαλὴν· ἀλλ' ἡ χιών ἦτο τοσοῦτον πυκνὴ, ὥστε ἀδύνατον ὑπῆρξε νὰ τὴν διασχίσῃ. Καὶ λοιπὸν ἀπελπισθεὶς προσηυχῆθη, ἀνέθεσεν εἰς τὸν Θεὸν τὴν ψυχὴν του, ἀνεπόλησε τοὺς γονεῖς του καὶ τὴν ἀνησυχίαν των, καὶ ἐκοιμήθη ἐκ νέου.

Ὁ πατήρ του βλέπων τὴν τόσῃ ἀργοπορίαν τοῦ υἱοῦ, ἔδραμεν εἰς ἀναζήτησίν του· καὶ αἱ ἀρχαὶ δὲ προσέταξαν τοὺς κατοίκους τῶν παρακειμένων χωρίων νὰ ἐρευνήσωσι περὶ αὐτοῦ. Ἄλλ' οὐδὲν ἀνεκάλυψαν, καὶ πάντες ἐπανῆλθον πιστεύοντες ὅτι ἐτάφη ὁ ταλαίπωρος νέος ὑπὸ τὸν χιόναν, καὶ ὅτι ἀδύνατον ἦτο νὰ εὑρεθῇ.

Ὁ καιρὸς ἐγένετο ἐπὶ τέλους αἶθριος, καὶ τὴν 9 Δεκεμβρίου, χωρικός τις ὑπῆγεν εἰς τὸ κυνήγιον. Ἐνθὺ δὲ διέβαινε παρὰ τὸ χεῖλος φάραγγος πλήρους χιόνος, παρετήρησε τὸν σκύλον του καθήμενον καὶ τρώγοντα. Καὶ πλησιάσας εἶδε πόδα ἵππου, καὶ τὸν ἵππον αὐτὸν ὑπὸ τὴν χιόναν, οὐτινος τὴν κεφαλὴν εἶχον καταφάγει λύκοι. Τότε ἐπανελθὼν ἀνήγγειλε τὸ πρᾶγμα εἰς τὴν ἀστυνομίαν, ἣτις εἰδοποίησε τὴν οἰκογένειαν τοῦ ἀπολεσθέντος νέου. Καὶ εὐθὺς ἦλθον φέροντες σκαπάνας καὶ πτύα, καὶ σκάψαντες ἀνέστυραν τὸ πτώμα τοῦ ἵππου, παρὰ τὸ ὁποῖον ἐφάνη καὶ τῆς ἀμάξης ἡ ἄκρα. Οἱ ἐργάται ἐδιπλασίασαν τότε τὸν ζήλον των, καὶ μετ' ὀλίγον ἐφθασαν εἰς στῶμα χιόνος πεπηγὸς, τὸ ὁποῖον ἐσκέπαζε τὴν ἄμαξαν. Ἀνοίξαντες δὲ

ὀπὴν, ἐθαύμασαν αἰσθανθέντες πνοὴν θερμὴν ἐξεληούσαν. Τότε τῶν χωρικῶν τις γονυπετήσας παρὰ τὴν ὀπὴν ἐβάλεν ἐντὸς αὐτῆς τὸ πτύον του. Καὶ εἶδεν ἄνθρωπον ἐξηπλωμένον, ἀλλὰ μὴ δίδοντα σημεῖον ζωῆς. Ἐλθὼν δὲ καὶ ὁ πατήρ τοῦ νέου, ἔφερε τὸ στόμα εἰς τὴν ὀπὴν καὶ ἐκραξε·

— Δημήτριε, ζῆς;

— Ναί, ἀπεκρίθη φωνὴ ἀσθενῆς.

— Πλησίασε λοιπὸν εἰς τὴν τρύπαν, ἐκραξάν οἱ ἐργάται.

— Δὲν ἔχω δύναμιν, ἀπεκρίθη ὁ Δημήτριος· προσέξατε μὴ με πληγώσητε.

Μετὰ μικρὸν ἐπέρασε τὴν κεφαλὴν διὰ τῆς ὀπῆς· ἡ ὄψις του ἦτο πελιδνὴ, ἀλλ' αὐτὸς ἐφαίνετο ἀτάραχος. Τὸν ἀνέστυραν λοιπὸν, διότι ἦτο πολὺ ἀδύνατος, καὶ ἀπὸ τὰ περιθρεκτα ἐνδύματά του ἐξήρχετο ἀτμὸς πυκνός. Μόλις δὲ εἶδε τὸν πατέρα του, καὶ χαιρετίσας αὐτὸν ἔδωκε βαλάντιον δερμάτινον, περιέχον τὸ ἐκ τῆς πωλήσεως τῶν ἀγγείων ἀργύριον. Μετὰ ταῦτα μετέφερον αὐτὸν εἰς καλύβην, ἠλλάξαν τὰ φορέματά του καὶ τῷ ἔδωκαν ὀλίγην τροφήν. Ὅτε δὲ εἶπον αὐτῷ ὅτι ἔμεινε δώδεκα ἡμέρας ὑπὸ τὴν χιόναν, ἔμεινεν ἐκθαμβός· διότι ἐνεθυμείτο μὲν ὅτι παρῆλθον πολλὰ ἡμέραι, δὲν ἐδύνατο ὅμως νὰ διακρίνῃ καὶ πόσαι, ἐπειδὴ ἦτο πάντοτε σκότος. Ὅσακις δ' ἐξύπνα ἐδροσίετο τρώγων ὀλίγην χιόναν, καὶ προσήχετο· καὶ ἐπειδὴ δὲν ἠλπίζε βοήθειαν, δὲν ἐφρόντιζεν εἰρηὴ περὶ τῆς σωτηρίας τῆς ψυχῆς του. Ἄν καὶ ἔμεινεν ἐπὶ δώδεκα ἡμέρας ἀκίνητος, καὶ ἄλλο μὴ ἔχων σκεπασμα πλὴν τοῦ καφτανίου του, δὲν ὑπέφερε πολὺ ψῦχος. Τινὲς ὅμως τῶν δακτύλων τῶν ποδῶν του ἦσαν ὅλως πεπαγωμένοι. Ἀφοῦ ἐπανῆλθεν εἰς τὴν καλύβην του, καὶ ἀπῆλυσεν ἐπὶ τινος ἡμέρας τῶν περιποιήσεων τῆς οἰκογενείας του, ἀνέλαβε τὰς δυνάμεις του καὶ ἐπεδόθη εἰς τὰ συνήθη ἔργα· διετηρήθη δὲ καὶ ὁ περὶ αὐτὸν πάγος δι' ὅλου τοῦ χειμῶνος, καὶ πολλοὶ περιεργοὶ ἐρχόμενοι ε-

πεσκέπτοντο αὐτόν.

Σημειωτέον δὲ ὅτι τὸ γεγονός τοῦτο εἶναι ἐξαίρεσις διότι ὅσα ρωμαλεὰ καὶ ἂν ᾖσιν οἱ χωρικοὶ τῆς Ρωσσίας, δὲν ἀντέχουσιν εἰς τὸ ψῦχος, ὡς αἱ πνεύει ὁ μέτελ' εἰς τοιαύτας μάλιστα περιστάσεις αἱ ὁδοὶ καλύπτονται ἀπὸ πτώμακα.

ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΗ

ΤΟΥ ΙΣΠΑΝΙΚΟΥ ΣΤΟΛΟΥ ΕΝ ΕΤΕΙ 1588.

Εἰς κινὸν μέρος τῆς Ἀγγλικῆς ἱστορίας δὲν ἀπκντάται θαλάσσιος πράξις, δυναμένη νὰ συγκριθῆ πρὸς τὴν καταστροφὴν τοῦ Ἰσπανικοῦ στόλου, τὸν ὁποῖον Φίλιππος ὁ Ε΄ ἐπεμψεν ἐν ἔτει 1588 πρὸς κατάκτησιν τοῦ κράτους τῆς Ἑλισάβετ. Οὐδέποτε οἱ Ἀγγλοὶ διέτρεξαν μεγαλείτερον κίνδυνον, οὔτε ἔδειξαν μεγαλείτερον εὐστάθειαν, προσθετόν δὲ ὅτι καὶ οὐδέποτε ὑπὸ τῆς τύχης προφανέστερον ἐβοηθήθησαν.

Πολιτικὴ ἀντιζηλία, ὑπὸ θρησκευτικῶν διαφορῶν ἀναρριπιζομένη, παρεκτρέχε πρὸ πολλοῦ τὸν μεταξὺ Ἰσπανίας καὶ Ἀγγλίας πόλεμον. Οἱ ἔμποροι ἀμφοτέρων τῶν ἐπικρατειῶν τούτων διεφιλονείκουν περὶ τῶν πρωτείων εἰς ὅλα τὰ ἔμπορεῖα τοῦ κόσμου, καὶ οἱ μὲν Ἰσπανοὶ ὑπερεῖχον κατὰ τὰς πρὸ πολλῶν ἐτῶν ἀποκτηθείσας θαλασσίους δυνάμεις, οἱ δὲ Ἀγγλοὶ κατὰ τὴν εὐγενῆ δραστηριότητά καὶ τὴν ἀκόρεστον αὐτῶν φιλοδοξίαν.

Ὅσον δὲ περὶ τῶν ἡγεμόνων, ἕκαστος αὐτῶν εἶχε τὴν ἀπόλυτον αὐτοῦ πεποίθησιν. Καὶ ὁ μὲν Φίλιππος πρὸς τὸν μισαλλοθρησκότερον Λατινισμὸν ἢ δὲ Ἑλισάβετ τὸν ἀποκλειστικώτερον Λουθηρισμὸν. Ὁ μὲν πρῶτος παρέδιδε τοὺς αἰρετικούς εἰς τὸ λεγόμενον Ἰερὸν Ἐταστήριον, κηρύττων ὅτι μόνος ἤθελεν ετοιμάσει πυρὰν διὰ νὰ καύσῃ τὸν υἱὸν τοῦ αὐτοῦ, ἂν κατὰ τι ἐφάνετο κλίτων πρὸς τοὺς κίρετικούς· ἐκείνη δὲ κα-

τεδίκαζεν εἰς φυλάκισιν καὶ πρόστιμον τὸν ἄπαξ μόνον παρερρέοντα εἰς Λατινικὴν ἱεροσυρίαν, καὶ ἐτιμῶρι τὸν ἀμελοῦντα τὸ παραμικρότερον θρησκευτικὸν λουθηρικὸν ἔθιμον διὰ προστίλου εἶκοσι λιπῶν σερλινῶν κατὰ μῆνα. Ἐκτὸς τούτου συνέστησεν ἐπιτροπὴν κληρικῶν, οἵτινες ἐγκωμοδότην περὶ τῶν θρησκευτικῶν δοξασίῶν ἐνόη· ἐκάστου, ἔχοντες τὴν ἐξουσίαν νὰ φυλακίζωσι καὶ νὰ στρεβλώσῃ τούτους κατὰ τι πταίσαντας.

Αἱ ἀντίθετοι λοιπὸν αὐταὶ δοξασίαι ἐγέννησαν τὴν μεταξὺ τῶν δύο τούτων ἡγεμόνων μίτον, τὸ ὁποῖον κῆζησε καὶ ἐκ τινῶν πολιτικῶν ἀφορμῶν Τῷ 1578 ὁ Ἀγγλος ναύαρχος Δάρκος ἐλεηλάτησε τὰ παραλιακά τοῦ Παριῦ, μετ' ὀλίγον δὲ ὁ Φίλιππος ἐβούληθη τὴν στρατὴν, τὸν ὁποῖον ὁ Δουξ τῆς Πάρμης ἔφερε εἰς βοήθειαν τῶν Ἑλλενδῶν ἀνταρτῶν. Ἐν ἔτει 1585 Ἀγγλικοὶ στόλοι προσέβησαν, ἕως προηγουμένη διακηρύξεως πολέμου, τὸν Ἅγιον Λουίγον καὶ τὴν Καρθαγένην, Ἰσπανίας ἀποικίας, ἐν ἔτει δὲ μετὰ ταῦτα ὁ αὐτὸς ναύαρχος Δάρκος περιῦρθε τὴν Λιττανίαν, καὶ κατέστρεψε πλησίον τῶν Γαλιέρων ὀλόκληρον στόλον πριγκιπῶν πλοίων. Τοιαῦτα ἀτιμώσιμα ἀπήσαν ἐκδικησιν, ὁ δὲ Φίλιππος μόνον ἀνταξίαν ἐνόμισε τῆς Ἀγγλίας κατάκτησιν.

Καὶ τοὶ δὲ ἀπολέσει τὰς Κάτω Χώρας, ἦτο ὁμοῦ ὁ ἰσχυρότερος τῶν ἡγεμόνων διότι οὐ μόνον τὴν Ἰσπανίαν, τὴν Νεάπολιν, τὴν Σικελίαν, τὸ Δουκάτον τοῦ Βλακίου καὶ τὴν Βραγικὴν Κομητείαν κατείχευ, ἀλλ' ἤρχε καὶ τῆς Γαλιέρας, τοῦ Ὀυάνου, τοῦ Πρασίον ἀρωτηρίου, τῶν Καναρίων νήσιων καὶ πλέον τοῦ ἡμίτου τῆς Ἀμερικῆς. Οὕτω λοιπὸν διὰ τὴν κατὰ τῆς Ἀγγλίας ἐκστρατείαν ἐφώπλισε τὸν φοβερώτερον τῶν στόλων, τῶν μέχρι τῆς ἐποχῆς ἐκείνης πλευσάντων εἰς τὸν Ἕλεον. Συνέκειτο δὲ αὐτός ἐξ 153 πλοίων, ὧν ἐπέβαιναν ἰσοβατικὸς στρατὸς εἴκοσι χιλιάδων ἀνδρῶν, μέλλων πρὸς τούτους νὰ παραλάβῃ ἐκ τῆς Φλαν-

δρίας ἄλλας εἴκοσι πέντε χιλιάδας ἐμπείρων στρατιωτῶν, διοικουμένων ὑπὸ τοῦ Ἀλεξάνδρου Φαρνεσίου. Τέλος δωδεκακισχίλιοι Γάλλοι συνηθροίσθησαν εἰς τὴν Νορμανδίαν, ὅπως ἐνωθῶσι μετ' αὐτῶν.

Ὁ φοβερός οὗτος στόλος ἐκλήθη προσφύστατα: Ἡ ἀήτητος Ἀρμάδα. Κατὰ κακὴν τὴν τύχην ὁμοῦ αἱ φοβεραὶ αὐταὶ παρασκευαί, ἀναβαλοῦσαι τὴν ἐκστρατείαν, ἔδωκαν καιρὸν εἰς τοὺς Ἀγγλοὺς νὰ λάβωσι μέτρα πρὸς ἄμυναν. Ἡ κλεινὴ βασίλισσα Ἑλισάβετ διέτρεχε μόνη τὴν ἐπικρατείαν τῆς Ἰνα ἐναρρῶν τὸν λαὸν πρὸς τὴν ἀντίτασιν, παρατάχσασα δὲ εἰς τὸ Τιλβούρειον πεδῖον ὅσους στρατιώτας ἠδυνήθη νὰ συναθροίσῃ, ἐπεθεώρησεν αὐτοὺς ἐπιππος, διακηρύττουσα ὅτι αὐτὴ ἡ ἰδία ἔμελλε νὰ βαδίσῃ ἐπὶ τοὺς πολεμίους.

Δεκατεκρακισχίλιοι ναῦται, τοὺς ὁποίους εἶχεν ἡ Ἀγγλία, ἐπεβιάσθησαν ἐπὶ 113 πλοίων, τῶν ὁποίων τὰ μεγαλείτερα ἦσαν χωρητικότητος τριακοσίων τόννων· ἐν δὲ μόνον, ὁ Ἰαμβος κελούμενον, ἔφερε 40 τηλεβόλα. Ἀλλ' ὁ στόλος οὗτος, ὁ ὕλικὸς μικρὸς ὦν, ἦτο πνευματικῶς μέγας, πρᾶγμα ἰσοσταθμίζον τὴν ὕλικὴν δύναμιν, καὶ πολλάκις ἀντικαθίστων αὐτήν. Ἐδιοικεῖτο δὲ ὑπὸ τῶν ἀρίστων τῆς ἐποχῆς ναυτικῶν, τοῦ Δαρκου, Χαυαίνου, Φρειδισερίου καὶ τοῦ Καρόλου Ὀυάρδου. Οἱ Ὀλλανδοὶ ὤπλισαν καὶ αὐτοὶ 90 ἐπικουρικὰ πλοία, τὰ μέγιστα τοῖς Ἀγγλοῖς βοηθήσαντα.

Τὴν ἀήτητον Ἀρμάδα ἔμελλε νὰ διοικήσῃ ὁ Μαρκήσιος τῆς Σαντακρούζης· ἀλλ' ἐπειδὴ αὐτὸς ἀπέθανε κατὰ τὰς προετοιμασίας, ἡ ναυαρχία ἐδόθη εἰς τὸν Δουκα τῆς Μεδίνης Σιδονέας, ναύτην αὐλικὸν, ἄνδρα ἀμαθῆ καὶ ἀλαζόν. Ὁ Σαντακρούζης ἀποθνήσκων παρώτρυνε νὰ κυριεύσῃσι λιμένα τινὰ Βρετανικῶν, εἰς τὸν ὁποῖον νὰ καταφεύγωσιν ἐν περιπτώσει τρικυμίας ἢ ἀποτυχίας, ὁ δὲ Δουξ τῆς Πάρμης πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον ἐπρότεινε τὴν ἄλωσιν τῆς

Φλεσίγγης· ἀλλ' ὁ ἀλαζὼν καὶ ἄπειρος ναύαρχος, κηρύξας ἀναφορῆ τὴν τοιαύτην προφύλαξιν, ἀπέπλευσε τὴν 19ην Μαΐου 1588.

Ὁ Φίλιππος εἶδεν αὐτὸν ἀποπλέοντα ἐπρημένος ὑπὸ μεγάλων ἐλπίδων, καίτοι ἡ ἀναμνησις τοῦ παρελθόντος ὤφειλε νὰ καταστήσῃ αὐτὸν δυσπιστότερον, μὴ ποτὲ δὲν ἠτύχησε κατὰ θάλασσαν. Ἐκτὸς τῆς ἐκστρατείας τοῦ Κυλίου, ἣτις τοσοῦτον ὀλέθηριον ἔλαβε τέλος, εἶδεν, ἐπιστρέφων ἐκ τῶν Κάτω Χωρῶν, ὀλόκληρον στόλον καταπονηθέντα ὑπὸ τῆς τρικυμίας, μετ' αὐτοῦ δὲ συναπολλυμένην καὶ ὀλόκληρον τὴν περιφημον συλλογὴν τῶν εἰκόνων, τῶν συλλεγεῖσων ὑπὸ Καρόλου τοῦ Ε΄ ἐκ τῆς Φλανδρίας καὶ Ἰταλίας.

Ἡ ἀήτητος Ἀρμάδα δὲν ὑπῆρξεν εὐτυχέστερα· διότι, καταληφθεῖσα ὑπὸ δεινοῦ κλύδωνος παρὰ τὴν Φινιστέριον ἄκραν, ἀπώλεσε πολλὰ πλοία εἰς τὰς ἀκτὰς τῆς Γαλλίας. Αἰχμαλώτος τις Ἀγγλος, φυλακισμένος εἰς ἐν τῶν πλοίων, διήγειρε τοὺς συνεταίρους του εἰς ἐπανάστασιν, καὶ κυριεύσας τὸ πλοῖον προσέλαβε δύο ἕτερα, τὰ ὁποῖα καταλαβὼν ἐκ τοῦ συστάδην, κατέφυγεν εἰς τινὰ τῶν λιμένων τῆς Γαλλίας. Ὁ ναύαρχος, βλέπων τὸν στόλον ἠρωτηριασμένον, καὶ συνελθὼν ἐκ τῆς τυφώδους αὐτοῦ πεποιθήσεως, προσωρμίσθη εἰς τὸν λιμένα τῆς Κορώνης, ἐνθα ἔμεινε τρεῖς ἑβδομάδας ἐπανορθῶν τὰς ζημίας του.

Τὸ πρῶτον τοῦτο δυστύχημα ἀνηγγέλθη εἰς τὴν Ἑλισάβετ ὡς παντελὴς τοῦ ἐχθροῦ καταστροφή, καὶ ἀμέσως αὕτη διώρισεν τὸν ἀφοπλισμὸν τοῦ Ἀγγλικῶν στόλου. Εὐτυχῶς ὁμοῦ ὁ Κάρολος Ὀυάρδος δὲν ὑπήκουσε προθύμως, καὶ μετ' ὀλίγον ἠκούσθη ἡ ἐκ νέου ἐμφάνισις τοῦ Ἰσπανικοῦ στόλου. Θῦμα καὶ πάλιν τῆς ἰδίας ἀμαθείας καὶ τῆς τῶν κυβερνητῶν του γενόμενος ὁ Δουξ τῆς Μεδίνης, ἐξέλαβε τὴν Λεζάρδειον ἄκραν ἀντὶ τῆς Ραμείου, ἐχρονοτρίβησε διώκων Ἀγ-

γλυκά τανα πλοία διαφερόντα αὐτὸν, καὶ δι-
 πυθύνθη τέλος πρὸς τὴν Γαλλίαν καὶ Φλαν-
 δρίαν, ἵνα παραλάβῃ τὰ δύο στρατιωτικὰ
 σώματα, τῇ συνδρομῇ τῶν ὁποίων ἐμελλε
 νὰ κατακτήσῃ τὴν Ἀγγλίαν. Ἡ πορεία του
 ὁμως ἦτο βραδεία καὶ ἄνισος· καταδιωκό-
 μενος ὑπὸ τοῦ ἐχθροῦ, τοῦ ὁποίου τὰ ἐλκ-
 φρὰ πλοία ἠνώχλων αὐτὸν, ἀπεχωρίσθη τῆς
 ὀπισθοφυλακῆς τὴν 21 Ἰουλίου καὶ ἠναγ-
 κάσθη νὰ τὴν περιμείῃ. Μετὰ 23 ἡμέρας ἡ
 ἀήτητος Ἀρμάδα ἠδυνήθη νὰ φθάσῃ εἰς τὸν
 λιμένα τινὰ τῆς Φλανδρίας, προσωρμίσθη
 εἰς τὸ Κάλαισον ἀπεριτιθέτως.

Αἱ ἀκταὶ αὐταὶ ἦσαν ἄγνωστοι εἰς τοὺς
 Ἰσπανοὺς, ὁ οὐρανὸς προσμήνυε καταιγίδα,
 οἱ δὲ ναῦται κακῶς διοικούμενοι ἐδειλίκαν.
 Τὴν νύκτα πυρπολικά, ὑπὸ τῶν Ἀγγλων ἀ-
 φεθέντα εὐστόχως, διπυθύνθησαν εἰς τὸ μέ-
 στον τοῦ στόλου, καὶ οἱ πλοίαρχοι πτοηθέν-
 τες ἐκοψν τὰς καμύλους, πειρώμενοι ὅπως
 ἀπομικρυνθῶσι τῆς ξηρᾶς. Εἰς τὸν ταχὺν
 καὶ βεβιασμένον αὐτὸν ἀπόπλουν πολλὰ
 πλοία συνεκρούσθησαν, τὴν δὲ πρῶτην ὀλό-
 κληρος ὁ στόλος εὐρέθη δισκορπισμένος καὶ
 κακῶς ἔχων κατὰ μῆκος τῶν Γαλλικῶν ἀ-
 κτῶν. Οἱ Ἀγγλοὶ προσέβαλον αὐτοὺς εἰς
 πολλὰ μέρη, κυρίως ὁμως πλῆσιον τῆς Κρα-
 βελίνης. Ὁ ἄνεμος ἔπνεε κατὰ τῶν Ἰσπα-
 νῶν, αἵτινες ἀπόλεσαν πλοία τινὰ ἐπὶ τῶν
 ρηγῶν ὑδάτων, τῶν παρὰ τὰς ἐκβολὰς τοῦ
 Σκάλδου ποταμοῦ (Scheldt).

Ἐν τούτους, ἐπειδὴ αἱ Ἀγγλικαὶ δυνά-
 μεις ἦταν πολὺ ὀλίγαι, μέγα μέρος τῆς
 Ἀρμάδα ἠδυνήθη νὰ διαρῦγῃ τὸν νέον αὐ-
 τὸν κίνδυνον· καίτοι δὲ ἀπώλεσαν 15
 πλοία ἦτο ὁμως εἰσέτι ἀξιόμαχος. Ἀλλ' ὁ
 Δοῦξ εἰδείχθη δειλὸς καὶ ἐνταυτῷ ἀνεπιτή-
 δειος, διατάξας τὴν ἀποχώρισιν διὰ ν' ἀπο-
 φύγῃ τοὺς ἀνιπάλους του, καὶ πρὸς τοῦτο
 διέταξε νὰ παραλλάξῃ τὰς Ὀρκάδας νή-
 σους. Ἀφοῦ ὁμως εἰσεχώρησεν ἐντὸς τῶν ἀ-
 γνώτων καὶ τρικυμιωδῶν ἐκείνων θαλασ-
 σῶν, δὲν τῷ ἔμεινε πλέον ἐλπίς σωτηρίας.

Δεκαεπτὰ πλοία ἐρίφθησαν ὑπὸ τοῦ κλύ-
 δανος εἰς τὰς Ἰρλανδικὰς ἀκτὰς, ὅπου οἱ
 διασωθέντες τῶν Ἰσπανῶν ἐφανεύθησαν· πολ-
 λά δὲ ἄλλα πλοία συνετριβήσαν ἐπὶ τῶν
 Σκωτικῶν σκοπέλων. Τέλος πάντων, ὅτε ἡ
 ἀήτητος Ἀρμάδα ἠδυνήθη νὰ φθάσῃ εἰς τὸν
 λιμένα τοῦ Ἁγίου Ἀνδρέου, συνέκειτο μό-
 νον ἀπὸ τεσσαράκοντα πλοία! Ὑπελαγίσθη
 δὲ ὅτι ἡ Ἰσπανία ἔχασεν εἰς τὴν ἐστρα-
 τεῖαν ταύτην περίπου ὑπὲρ τὰ ἑκατὸν εἰκο-
 σιν ἑκατομμύρια φράγκων.

Τὴν εἰδήσιν τῆς καταστροφῆς ταύτης
 μαθὼν ὁ Φίλιππος περιωρίσθη εἰς τὸ νὰ
 εἶπῃ: «Ἐγὼ κατὰ τῶν Ἀγγλων ἐξεστρά-
 τευσα, καὶ οὐχὶ κατὰ τῶν στοιγῶν». Μετὰ
 δὲ ταῦτα διέταξε νὰ κάμωσι προσευχὰς καὶ
 λιτανείας πρὸς εὐχαριστίαν τοῦ Ὑψίστου
 ὅτι ἔσωσε πλοία τινὰ, γράψας συγχρόνως
 πρὸς τὸν Πάπαν τὴν ἐπομένην ἀξιοσημείω-
 τον ἐπιστολήν:

«Μακαριώτατε! Ἐνόσω εἶμαι Κύριος τῆς
 » πηγῆς, ὡς οὐδὲν λογίζομαι τὴν ἀπώλειαν
 » τοῦ ρύακος. Εὐχαριστῶ τὸν Ὑψίστον τοῦ
 » κόσμου διαιτητὴν, ὅστις μὲ κατέστησεν
 » ἱκανὸν νὰ διορθῶσω εὐκόλως δυστύχημα,
 » τὸ ὁποῖον οἱ ἐχθροὶ μου πρέπει ν' ἀποδώ-
 » σωσιν εἰς τὰ ὑπὲρ αὐτῶν συμμαχήσαντα
 » στοιχεῖα».

Ἡ χαρὰ τῶν Ἀγγλων ἦτο ἀνάλογος τοῦ
 κινδύνου, τὸν ὁποῖον ἀπέφυγον· τὴν δὲ νί-
 κην ἐώρτασαν διὰ πανηγύρεως, πολὺ πα-
 ραπλησίας πρὸς τοὺς θριάμβους τῶν Ρω-
 μαίων. Νομισματόσημον ἐκόπη, φέρον τὴν
 ἐπιγραφὴν *Dux femina facti* (Γυναικὸς ἀρ-
 χηγούσης, ταῦτα πέπρακται). Ἀλλ' ὁ πρε-
 σβύτερος ἐρημέριος τοῦ Ἁγίου Παύλου ὑπέ-
 δεῖξεν ἐπιτηδεῖως εἰς τὴν βασιλίτσαν τὴν ἀ-
 σεβῆ ὑπερηφανίαν τῆς ἐπιγραφῆς ταύτης,
 λαβὼν ὡς θέμα τοῦ λόγου του τὸ ἐξῆς Γρα-
 ρικὸν ρητόν: «Ἐὰν μὴ Κύριος φυλάξῃ πό-
 λιν, μάτην ἠγρύπνηται οἱ φρουροῦντες». Ἡ
 Ἐλισάβετ, ἐνοήσασα τὸ ἄτοπον τοῦτο, διέ-
 ταξε νὰ κόψωσιν ἕτερον νομισματόσημον με-

τὴν ἐξῆς ἐπιγραφὴν: *Affavit Deus et dis-*
sipavit (Ἐφύσησε Κύριος καὶ δισκορπί-
 σθησαν).

Ἡ καταστροφὴ τῆς ἀήτητου Ἀρμάδας
 ἦτο ὡσαύτως ἐξεικονισμένη ἐπὶ τινος τῶν
 τοίχων τοῦ Κοινοβουλίου, ἀλλ' ἀπώλεσθη
 κατὰ τὸν τελευταῖον αὐτοῦ ἐμπρησμόν.

Πάντες οἱ σύγχρονοι ποιηταὶ ἔψαλον τὴν
ἄλλοιωσιν ταύτην τῆς δεξιᾶς τοῦ Ὑψίστου
δι' ἄσμάτων σωζομένων μέχρι τῆς σήμερον.
 Ἰδοὺ στροφαὶ τινες, εὐρισκόμεναι ἐντὸς συλ-
 λογῆς τινος δημοτικῶν τῆς Ἀγγλίας ἄσμα-
 των:

«Παῖ! πόσα πλοῖα βλέπεις εἰς τὴν ἐπι-
 φάνειαν τῆς θαλάσσης, καὶ πόσας μεγάλας
 σημαίας;

— Τὰ πλοῖα εἶναι ὡς ἡ ἄμμος τῆς θα-
 λάσσης, αἱ δὲ σημαῖαι περισσότεραι ἀπὸ
 τοὺς σκούφους τῶν ναυτῶν τοῦ στόλου μας.

Ἐχουν τόσα ἱστία, ὅσα πτερὰ ἔχουσιν οἱ
 ἰχθύες τῆς Μάγλης, καὶ τόσα κανόνια, ὅ-
 σους ἀδάμαντας φέρει ἡ ἄσπιλος βασιλίτσά
 μας κατὰ τὰς ἑορτασίμους ἡμέρας· οἱ ναῦ-
 ται αὐτῶν εἶναι τόσοι, ὅσους ποτὲ κανεῖς
 δὲν ἐφαντάσθη.

— Καὶ ποιοὶ ἔρχονται κατ' αὐτῶν;

— Τὰ μικρὰ πλοῖα τῆς Ἀγγλίας, τὰ ὁ-
 ποῖα ὁμοιάζουν μὲ θαλάσσια πτηνά.

— Ἐπειτα;

— Οἱ καλοὶ μας φίλοι ἄνεμοι καὶ τὰ
 ἄλμυρά κύματα.

«Παῖ, τί βλέπεις τώρα;

— Βλέπω τὰ συντρίμματα τῶν Ἰσπα-
 νικῶν πλοίων, καπνίζοντα ὡς τὰ ἐν ἀγρῷ
 καϊόμενα ἄχυρα. Βλέπω τὰ κύματα, τὰ ὁ-
 ποῖα σύρουσι μεταξὺ τῶν σημαίας καὶ πτώ-
 ματα ναυτῶν.

— Ἐκεῖ δὲ μακρότερα τί βλέπεις;

— Τὴν ἐνδοξὸν σημαίαν τῆς Ἀγγλίας,
 περιφερομένην μόνην ἐπὶ τῶν θαλασσῶν, ὡς
 ὁ ἥλιος περιφέρεται μόνος εἰς τὸν οὐρανόν!

Ἀποθνήγματα διαφόρων σοφῶν ἀνδρῶν. —
 Ὁ ἔρωσ εἶναι σικὰ πρῶτὴν, σμικρυνομένη κα-
 τὰ βαθμὸν τῆς προόδου τῆς ἡμέρας· ἡ δὲ
 φιλία, ἐσπερινή, ἥτις μεγαθύνεται καθ' ὅσον
 ὁ ἥλιος τῆς ζωῆς κλίνει πρὸς τὴν δύσιν αὐτοῦ.

Ὁ Φοντενέλλος λέγει ὅτι ἡ ἡλικία τῶν
 γυναικῶν εἶναι μουσικόν, τὸ ὁποῖον αὐταὶ
 κρατοῦσιν ἀπραξίαστον, καὶ πρέπει νὰ ᾄδῃται
 τὸ μόνον μουσικὸν τῶν διότι τὰ πάντα σοὶ
 ἐξομολογούνται, τὰς οἰκικῶν τῶν, αὐτοὺς
 ὑποθέσεις, τὰ συμβάντα τῆς νεότητός των,
 αὐτοὺς ἀκόμη τοὺς ἔρωτάς των, οὐδέποτε
 ὁμως τὴν ἡλικίαν των.

Ὁ στρουθοκάμηλος. — Αἱ κυρίαὶ δὲν γνω-
 ρίζουσιν ἴσως τί ἀξίζει εἰς στρουθοκάλος, οὐ-
 τινος τὰ πτερὰ εἶναι οὕτω περιζήτητα πρὸς
 στολισμὸν τῶν γυναικείων πέλων καὶ ἐνδυ-
 μῶτων.

Ἐν ἄρρεν ἔφησον καὶ δύο θήλεα ἀξίζου-
 σιν εἰκοσιπέντε χιλιάδων φράγκων. Ἐν τῇ
 Εὐέλπιδι Ἀλαφ υπάρχουν ἐν τῷ παρόντι
 ὑπὲρ τὰς 22 χιλ. ἰδιωτικῶν στρουθοκαμήλων.

Ἐν ἔτει 1874 ἐπωλήθησαν μόνον ἐν Πάρι-
 ὦν Ἐλισάβετ τριῶν ἑκατόμ. φράγκων πτερὰ
 στρουθοκαμήλων. Ἡ πρώτη ποιότης τῶν λευ-
 κῶν πτερῶν πωλεῖται ἐν Παρισίοις 3,800
 φράγκα ἢ λίβρα.

Ὁ σιδηρός, ὁ χάλυψ καὶ ἡ ναυπηγία τῆς
 Ἀγγλίας. — Ἐν Ἀγγλίᾳ ἐσχάτως ἔλαβε ἱε-
 ραστίαν πρόδον τὸ ἐμπόριον τοῦ σιδήρου,
 τοῦ χάλυβος, τῶν λιθανθράκων, ὡς καὶ οἱ
 σιδηρόδρομοι καὶ ἡ ναυπηγία. Ἡ βρετανικὴ
 Σιδηροδουμηχανικὴ Ἐταιρεία ἀναφέρει ὅτι τὸ
 ἔτος 1881 ἐκλίσει δι' ἐμπορίου τῶν ἀνωθι
 εἰδῶν μεγαλειτέρου πρὸς ποτε. Ἡ ἀνάλωσις
 τοῦ σιδηρολίθου τοῦ 1881 ὑπερβαίνει κατὰ
 1,500,000 τόννους τὴν τοῦ 1880. Τῷ 1868
 ἡ ἀνάλωσις τῶν σιδηρολίθων τῆς Ἀγγλίας
 καὶ τῶν ἐκ τοῦ ἑωστὸς καὶ εἰσαγομένων ἀνέ-
 βαιεν εἰς 11,000,000 τόννους, τῷ 1880

εἰς 18,500,000, τῷ 1881 εἰς 20,000,000 τόνους. Τῷ 1872 ἡ εἰσαγωγή πάντων τῶν ξένων σιδηρολίθων δηλ. τῶν Ἰσπανικῶν, τῆς Ἀλγερίας, Ἑλλάδος καὶ λοιπῶν, ἀνέβαινεν εἰς μόνον 6,000 τόνους. Τῷ 1881 ἀνέβη εἰς 2,500,000 τόνους. Ἄρα ἡ Ἀγγλία παράγει σήμερον 17,500,000 τόνους σιδηρολίθων. Αἱ χελῶναι, δηλ. ὁ χυτὸς σιδήρου, ὁ ἐκστραγγιζόμενος ἐκ τῶν 20,000,000 τόνων σιδηρολίθου κατὰ τὸ 1881 ὑπερβαίνει τὸ ποσὸν τοῦ 1880 κατὰ 655,000 τόνους. Κατεσκευάσθησαν ὑψηλαὶ κἀμινι τοῦ παρελθόντος ἔτος εἰς προσθήκην τῶν ὑπαρχουσῶν ἤδη 700, παράγουσι 25,000 τόνους. Τὸ παρελθόν ἔτος διὰ πρώτην φοράν ἐξεστράγγισαν ἐκ τῶν ὑψηλῶν καμίνων τῆς ἐπαρχίης Δεϊτσεσέρ μέχρις 10,000 τόνων. Ὁ σιδήρος ὁ παραγόμενος ἐκ τοῦ αἵματιτοῦ σιδηρολίθου ἐν Ἀγγλίᾳ ἀνέρχεται εἰς 3,000,000 τόνους ἑτησίως. Πρὸ 4 ἔτων ἡ εἰσαγωγή δὲν ἦτο οὐτε 1,000 τόνους. Τὸ ὅλον ποσὸν τοῦ χυτοῦ σιδήρου τοῦ ἐκστραγγιζομένου ἐξ ὄλων τῶν ὑψηλῶν καμίνων τῆς Ἀγγλίας ἀναβαίνει εἰς 7,000,000 τόνους. Διὰ πρώτην φοράν εἰς τὴν ἱστορίαν τοῦ σιδήρου τῆς Ἀγγλίας κατεστρώθησαν ἀκριβεῖς στατιστικαὶ τοῦ βιομηχανικῶς διὰ τῆς ζυμωτικῆς παραγομένου ἐν τῇ σιδηροβιομηχανίᾳ, φεικνύουσαι τὸ ποσὸν τοῦ παρελθόντος 2,641,000 τόνοι. 150,000 τόνων σιδηρὰ ἐλάσματα κατεσκευάσθησαν ἐκ τοῦ σιδήρου τούτου καὶ 4,000,000 ἐκ χάλυβος, ἐν ᾧ πρὸ 4 ετίας ἡ ἀαλογία ἦτο ἡ ἀντίστροφος. Ὅλος ὁ ἀριθμὸς τῶν ζυμωτικῶν κλιβάνων, οἱ ὅποιοι ἰδρῦθησαν τὸ παρελθόν ἔτος εἰς προσθήκην τῶν ὑπαρχόντων εἶναι 6,307. Ὁ λεγόμενος χάλυψ τοῦ Βέσμερ, ὁ εἰς τεμάχια ἐξεργόμενος ἐκ τῶν μετατετριπτικῶν ἀγγείων, ἀνέβη τὸ παρελθόν ἔτος εἰς 1,414,000 τόνους δηλ. 397,000 περισσότερον τοῦ 1880. Τὸ ποσὸν τοῦτο εἶναι μεγαλειότερον τοῦ παραγομένου εἰς ὅλον τὸν ἐπίλοιπον κόσμον. Ἢδη ὑπάρχουν 23

μεγάλα ἐργοστάσια εἰς Ἀγγλίαν, κατασκευάζοντα τὸν χάλυβιν Βέσμερ, ἔχοντα 109 μετατριπτικὰ ἀγγεία τοῦ πηδίου εἰς χάλυβιν. Τὸ παρὸν ἔτος προσετέθησαν 14 νέα τοιαῦτα. Ὅν τὸ μέγεθος εἶναι τοιοῦτον, ὥστε δύνανται νὰ παραξοῦν 840,000 τόνους χάλυβος εἰς προσθήκην τῶν ἤδη παραγομένων. Ὁ παραγόμενος χάλυψ τῷ 1881 εἰς ὅλον τὸν κόσμον ἀνέβαινεν εἰς 4,500,000 τόνους δηλ. ἐν ἑκατομύριον περισσότερον τῶν προηγουμένων ἔτων. Ἐκ τοῦ χάλυβος τούτου 78,000 τόνοι χρησιμεύουσι διὰ τὴν κατασκευὴν τῶν χαλυβδίων πλοίων. Ἐκ τοῦ σιδήρου αὐτοῦ κατασκευάσθησαν τῷ 1881 ἐν Ἀγγλίᾳ 262,000 τόνων πλάκες λευκοσιδήρου, δηλ. κατὰ 25,000 τόνους περισσότερον τοῦ 1880. Ὁ ἀριθμὸς τῶν τόνων τῶν κατασκευασθέντων πλοίων καὶ ἀτμοπλοίων κατὰ τὸ 1881 ἀναβαίνει εἰς 1,013,000 τόνους χωρητικότητος, δηλ. κατὰ 216,000 περισσότερο ἀπὸ τοῦ παρελθόντος ἔτους. Κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ 1881 κατασκευάζοντο ἐν τοῖς ναυπηγείοις τῆς Ἀγγλίας 736 πλοῖα παρουσιάζοντα χωρητικότητα 4,264,000 τόνων, δηλ. 297 περισσότερα τῶν τοῦ 1878 καὶ 773,000 τόνων. Σχετικῶς πρὸς τὴν ἀνάπτυξιν τῶν σιδηροδρόμων, σήμερον εὐρίσκονται ὑπὸ κατασκευὴν 14,358 μίλ. σιδηροδρόμων εἰς ὅλην τὴν οἰκουμένην, ἐκ τῶν ὁποίων 8,242 μίλ. εἶναι εἰς τὴν Ἀμερικὴν, 2,150 μίλ. εἰς τὴν Ἀγγλίαν καὶ τὸ ὑπόλοιπον εἰς τὰ ἄλλα κράτη.

Λύσις 16'. αἰνίγματος.

Χαρά—Ἀρά.

ΑΙΝΙΓΜΑ Κ'.

Εἰς τὴν Αἴγυπτον ἐτέθηον,
 Ἐνθα μάλα ἐλατρεύθη.
 Ἄν δὲ μετὰ τοῦ τραχίλου
 κόψης καὶ τὴν κεφαλὴν μου.
 Ε'. Ἐλλάδα μεταβαίνω,
 Καὶ μετὰ τὴν πεποικιμένην
 καὶ χρωματιστὴν στολὴν μου
 εἰς τοὺς οὐρανοὺς προβαίνω.